

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8-9 mart 2017-ci il Çərşənbə № 52 (6666) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər
Naxçıvanda
qayınana,
gəlini və
nəvəsi
dəm
qazından
oldü
yazısı sah.14-də

Gündəm

Ombudsmanın hesabatı parlamentdə kəskin təqnid olundu

Elmira Süleymanovanın hazırladığı sənəd "şablon terminlərle dolu sovet qurultaylarındakı çıxışlara" bənzədildi; Mehrivan Əliyeva parlamente gəldi

yazısı sah.5-də

Bu gün Beynəlxalq Qadınlar Günüdür

yazısı sah.15-də

Əksər banklar "reanimasiya" vəziyyətindədir

yazısı sah.12-də

Rus generalının İrəvan səfərinin pərdəarxası

yazısı sah.9-da

Keçmiş müstəntiq həbsxanada kimlə dalaşıb?

yazısı sah.10-da

3 ömürlük məhkum "OMON"çunun əfvi mümkün olacaqmı...

yazısı sah.7-də

"Lotu Quli"nin yeznəsi martın 15-də ifadə verəcək

yazısı sah.10-da

Tarif Şurasının 100 manat qərarı etiraz doğurdu

yazısı sah.12-də

Azərbaycanda kim "evet", kim "hayır" deyir-mövqelər

yazısı sah.8-də

Türkiyədə sıixıldırları mühacir ərəblər Azərbaycana axışa bilərmi...

yazısı sah.13-də

İcbari tibbi sigorta mərhələli şəkildə bütün ölkəni əhatə edəcək

yazısı sah.6-da

"MTN işi"ndə sensasion gəlişmələr

AKİF ÇODAROVUN "POBEDA" KOD MESAJI- "XƏSTƏ" GENERALLAR AZADLIĞA BURAXILIR?!

Ləğv edilmiş MTN-in mühakimə olunan generallarının məhkəmədəki arxayıncılığı ciddi şübhələrə yol açıb; "qələbə bizimlədir" deyən "mahmudovçu"ların xəstəliklərini xüsusi qabartmaları təsadüfi deyil...

musavat.com
Toğrul İsmayıllı

yazısı sah.4-də

Qarabağın "kupçası": nə qədər ki, o Azərbaycandadır...

Həmsədrlər yenə gəlir - əsas mesaj nə olacaq, "ən pis sülh müharibədən yaxşıdır" situasiyası nə vaxt bitəcək?

yazısı sah.11-də

Əli İnsanovun məhkəməsi başlayır - o, 22 martda ad gününü azadlıqda qeyd edəcəkmi?

yazısı sah.10-da

Mühacir jurnalist: "Bizim bundan artıq edəcəyimiz bir şey yoxdur"

yazısı sah.7-də

Azərbaycanda həbs olunan PKK tərəfdarı haqda yeni məlumatlar

yazısı sah.9-da

Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri, deputat Arif Rəhimzadənin türkçülükle bağlı dediklərinin etrafındaki müzakirələr sənəmək bilmir. Maralıdır ki, sanki deputat da bu müzakirələrin davam etməsinə istəkli görünür.

Belə ki, azərbaycanlıları türk olmadığını deyən A.Rəhimzadə dediyi fikirlərə görə üzr istəməyəcəyini bildirib. Bununla da o, gündəmdən düşmək üzrə olan mövzunu daha da qızışdırır. Son açıqlamasından sonra YAP-çı deputat daha çox tənqidlərə məruz qalır. Eyni zamanda türk olmadığını belə fikirlər səsləndirməsi ilə bağlı deyilənlər müzakirələrin əsasını təşkil edir.

A.Rəhimzadənin "Viki-

baş verəcəyini də bilirdik. Amma bir milletin adından onun milli kimliyi haqqında söz söyleyəcək cəsarəti haradan və kimdən alıqlarını bilmirdik. Zaman keçdikcə bunlar da gün üzünə çıxacaq. Sizlər türk olmaya bilərsiniz və kimsə də sizə türk olun demir, amma siz kim olursunuz ki, yüzde 95-i özünə türk deyən bir millətin milli kimliyinə dil uzadırsız? Ananız, arvadınız erməni və rusdur deyə başımıza çıxdığınız bəs deyimi? Millet vəkili olduğunu yetmirmi? Dövlətin ən əhəmiyyətli mövqelərini işgal etdiyiniz yetmirmi? Bu millətə azadlığını qazandırılmış insanları səfəl vəziyyətinə saldıığınız yetmədimi?

gel! Adın, danışığın, qanın, mayan turkdürsə, türk olduğun üçün öyməlisən. Sual edirəm. Bəs sizi türklərdən kim küsdürdü? Atalarımızın gözəl misali var: "Böyük tike ye, ancaq böyük söz söylemə!" Hər birimiz türk olduğumuz üçün fəxr etməliyik".

F.Aktaş deyib ki, Azərbaycan qədim türk torpağıdır: "Nə qədər dünya varsa, o qədər də Azərbaycan türk dövləti və torpağı olaraq qalacaq. Dünyada türkən böyük, qədim, təmiz, mədəni və iigid millət yoxdur. Dünyaya mədəniyyəti türkələr gətirib. Türkün olmadığı yerlərdə köləlik olub".

F.Aktaş təessüfə qeyd edib ki, milli kimliyi olmayan millətlər hər zaman başqa

Arif Rəhimzadənin tərcüməyi-hallında

"Türk olmayan qılədə qadədə olub" qeydi...

Tənzilə Rüstəmxanlı: "Hər ikisi də Rusyanın adamıdır"

Fazıl Mustafa: "Onu zorla türk edə bilmərik"

Fərəc Quliyev: "Adam öz milliyyətini elan etməlidir"

pediyası"na diqqət yetirdikdə bir diqqətçəkən məqam var. Onun keçdiyi həyat yolu, fealiyyəti ilə bağlı məlumatların ilk cümləsi belədir: "Arif Rəhimzadə 24 fevral 1941-ci ildə Gence şəhərində türk olmayan ailədə ana-dan olub".

Bir şəxsin türk olmadığını bu şəkildə qabartmaqdə maraqlı görünməsi suallar doğurmaya bilməz. Görünen odur ki, deputatın dediyi və arxasında sona qədər dayandığı fikirlər təsadüfi deyil. Ölkə ictimaiyyətinin bütün təbəqələrindən isə parlament üzvünə təpki gəlməkdədir.

Azəri Türk Qadınlar Birliyinin sədri Tənzilə Rüstəmxanlı Arif Rəhimzadənin "Azərbaycanlılar türk deyil" sözlərinə ve ondan önce digər deputat Araz Əlizadənin türklərə bağlı dediklərinə sərt cavab verib: "Millet vəkillərindən bəziləri "Azərbaycan xalqı türk deyil-deyə hökmət kəsmiş və fikir söyləmişdir. Bütün bunları yaxşı tanıyıraq və hər ikisi də Rusyanın adamıdır. Yeni ki, Azərbaycan parlamentində sanki Rusyanın təmsilcisi kimi oturublar. İllərdir ki, dövlətimizin içinde gizli bir əlin aparlığı türk düşmənliyi siyasetini hiss edirdik və bir gün

Bizlər rus imperiyasına qarşı mücadilə aparanda, sizlərin onların vəkiliyini etdiyiniz yetmirmi? "Bir millət-iki dövlət"- deyən Heydər Əliyevə də hörmətiniz yoxdur, ay həddini bilməzlər? Erməni olun, rus olun, taliş olun, kim olursunuzsa olun, bundan bize ne, o sizin biləcəyiniz iş, amma Azərbaycan türkünə dil uzatmayın, bu millet o dilinə edəcəyini özü çox yaxşı bilir".

İrəvan xanı Hüseynqulu xanın nəslindən olan Avrasiya Türk Qadınlar Birliyinin sədri, Hollandiya parlamentinin sabiq deputati Fatma Aktaş məsələyə sərt mövqə sərgiləyib. O bildirib ki, Arif Rəhimzadə türklərlə bağlı böyük səhvə yol verib: "Biz hər zaman türk olduğumuz üçün öymüşük, qururlanmışq. Arif Rəhimzadəyə müraciət edərək deyirəm ki, ey türk oğlu türk, titrə, özüne

millətlərin köləsi olur:

"Türklər tarix yazmaz, tarix türkləri yazar. Türk yazılı tarixin başlanğıcı deməkdir. Əger türklər tarixdən silinərsə, orta tarix deyə ne isə olmaz. Baxmayaraq ki, uzun illərdir Hollanda yada yaşayıram. Ancaq burada mənim yeganə üstünlüyü türk doğmaqdır. Çünki türk dünyaya işiq saçan gənəsdir".

Böyük Quruluş Partiyasının sədri, deputat Fazıl Mustafa "Yeni Müsavat" a açıqlamasında həmkarının türkçülükle bağlı dediyi yenili fikirlərə bu cür reaksiya bildirdi: "Yenidən belə bir ifadə işlədib. Mənəcə, yanaşma bütövlükdə elmi yanaşma deyil, əsaslı da deyil. Deyle bilər ki, mən başqa millətin təmsilcisiyəm, türk deyiləm. Amma "Azərbaycanlılar türk deyil" demək müəyən mənada problemdir. Bu məsələnin üzərində, hər

halda, düşünməliyik. Hesab edirəm ki, onun bu yanaşması əsaslı deyil. Ona görə də, artıq bu məsələyə nöqtə qoymaq lazımdır. Fikirler bildirilir, əlavə bir izaha ehtiyac yoxdur. Kim özünü türk sayırsa saymasın, kim türk olmaqdan qurur duyursa duysun. Biz onu heç nəyə məcbur edə bilmərik. Amma türkçülüyə qarşı bu cür fikirlərə daim öz reaksiyamızı verəcəyik. Belə məsələlərə "stop" deyilmir. İnsanlar öz fikirlərini ifadə edirlər, fikir mübadiləsi aparırlar. Çünkü hər hansı bir şəkildə kimse təhqir etmir. Əgər "Azərbaycanlılar türk deyil" demək özünü türk hesab etmirsə, biz onu zorla türk edə bilmərik. Azərbaycan xalqının əksəriyyəti türklərdən ibarətdir və türk məfkurəsi üzərində qurulmuş dövlətik".

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev hesab edir

Arif Rəhimzadə Türk Dünyası Ağsaqqallar Şurasının üzvü imis

"Son günər Milli Məclisin deputatı Arif Rəhimzadənin azərbaycanlıların türk kimliyini israrlı şəkildə damması faktı mənə bir tarixi məqamı xatırlatdır. Biz 2012-ci il yanvarın 26-da Ankarada TÜRKSOY-un baş iqamətgahında olanda Arif Rəhimzadə oraya Türk Dünyası Ağsaqqallar Şurasının üzvü kimi töşrif buyurmuşdu".

Modern.az xəbər verir ki, bu açıqlama ilə "Türkistan" qəzetinin baş redaktoru Aqil Camal çıxış edib.

A.Camal bildirib ki, qeyd olunan tarixdə Türk Dövlətləri Mədəniyyət Təşkilatı olan TÜRKSOY-un Ankaradakı baş iqamətgahında keçirilən böyük toplantıda A.Rəhimzadə də iştirak edib: "TÜRKSOY-da həm Mirzə Fətəli Axundzadə ilə bağlı toplantı keçirildi. Həmçinin bize - Türk Dünyası mediasından bir sıra şəxslər TÜRKSOY-un media ödülü təqdim olunurdu. Mədəniyyət nazirləri də orada idi. Tədbirin gedişində Arif Rəhimzadə Azərbaycan Ağsaqqallar Şurasının sədri Fettah Heydərovun yanında TÜRKSOY iqamətgahında göründü. O zaman Fettah müəllimlə ayaqüstü səhbət zamanı o mənə bildirdi ki, biz Türk Dünyası Ağsaqqallar Şurasını təmsilən buradayıq. Yəni Arif Rəhimzadə də. Onlar tədbirdə iştirak etdilər. Hətta Arif Rəhimzadəyə içərisində TÜRKSOY-un nəşrləri və hədiyyəsi olan çanta da təqdim olundu".

Baş redaktor bildirir ki, o zaman A.Rəhimzadəni TÜRKSOY-un iqamətgahında görərkən təəccübənib: "Çünki Arif Rəhimzadənin mahiyyətinə, düşüncəsinə bələd olduğum üçün onu orada yad element kimi görmüşdüm. Bu baxımdan, bu gün onun açıqlamaları mənə təəccübü gəlmir. Sadəcə, təessüf edirəm ki, o zaman TÜRKSOY iqamətgahında Arif Rəhimzadəyə "Türk kimliyimizi danırsan-sa, TÜRKSOY-da nə işin var" deməmişəm".

ki, kimse türk deyilsə, bu, yə bu qədər əhəmiyyət verəqəbahət sayılmaz: "İfadə edə bilərdi ki, mən türk deyiləm. Amma hamının adından türk deyilik ifadəsini işlətmək doğru deyil. Bu o deməkdir ki, Almaniyada bir fransız yaşayır və deyir ki, mən alman deyiləm, Almaniyada da heç kəs alman deyil. Azerbaycanda əksəriyyət türk etnosudur və bunu bir daha xatırlatmağa gərək yoxdur. Öləkəmizdə başqa xalqlar da yaşayır. Bütün xalqlara hörmətlə yanaşırıq, vahid xalqa çevrilmişik. Amma kimse öz kimliyini bilmirsə, ya-xud gizlətmək istəyirə, hansı etnosa mənşəb olduğun demirsə, əvəzində türklərə qarşı bu cür həqarətlər yağıdırırsa, bu doğru ola bilməz. İctimai qınaq olub, hər kəs buna münasibət bildirdi. Amma məsələ-

□ Cavanşir Abbaslı

8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə "Yeni Müsavat"ın redaksiyasında ənənəvi qutlama tədbiri təşkil edildi. 8 Mart iş günü olmadığı üçün bayramın qeyd edilməsi bir gün öncəyə - martın 7-nə təyin edilmişdi. Redaksiyanın hər bir xanım əməkdaşı üçün ənənəvi alnan güller, daha bir hədiyyə və çay süfrəsi öz sahiblərini gözləyirdi. Təbrik nitqini isə ənənəvi olaraq media qrupuzun rehbəri Rauf Arifoğlu söylədi.

Rauf Arifoğlu qeyd etdi ki, 8 mart məhz xanımların günüdür. "Xanımlar heç zaman diqqətdən kənarda qalmırlar, amma məhz 8 mart qadınlar gündündə onlar xüsusi yada salınır, məhz onların günü xüsusi qeyd edilir".

"Yeni Müsavat" media qrupunda çalışan bütün xanımları və onların timsalında bütün Azərbaycan xanımlarını təbrik edən R. Arifoğlu bildirdi ki, qadınlar Allahın ən sevimli varlıqlarıdır: "Xanımlar olmayan yerdə nə xeyir-bərəket var, nə gözəllik var, nə səliqə-sahman var, nə çəki-düzən var. Əziz xanımlar, yaxşı ki, varsınız, yaxşı ki, bizimləsiniz. Zəhmətiniz, dözmünüzənəcəyi gəlməzdir. Biz Azərbaycanımızın hər halını görmüşük-mühərribəsini, çətin dövrünü, sovet dövrünü, indiki zamanı. Hər zaman da xanımlar bizim arxa-dayığımız, ölkəmizin arxa-dayığı olublar. Əsger, alim,

"Yeni Müsavat"da 8 mart törəni

Rauf Arifoğlu: "Xanımlar olmayan yerdə nə gözəllik var, nə səliqə-sahman, nə çəki-düzən..."

qəzetiçi, jurnalist yetişdirdən xanımlardır. Sizlərdən ailəli olanlar aile seadəti, subaylara seadət dulu ailə sahibi olmaları arzu edir. Sizin timsalınızda bütün xanımlara xoşbəxtlik arzulayıram".

Sonra xanımları "Yeni Müsavat" media qrupunun baş direk-

toru Ələsgər Süleymanov təbrik etdi, zarafatla "Əziz xanımlar, sizin hesabınızı sabah biz de istirahət edirik" dedi. Daha sonra musavat.com sayının baş redaktoru Xalid Kazımlı da xanımları və onların bəzilərinin evində olan qız övladları da təbrik etdi.

Onu da qeyd edək ki, "Yeni Müsavat" media qrupunun məhz iki xanım əməkdaşı Sevinc Telmanqızı ABŞ səfərindən, Gülnar Süleymanova isə Macaristan səfərindən gəlmədilər. Hər ikisi 8 mart qutlamasının gedişində gəldilər və onlara

üvanlanmış təbriklərlə yanaşı, bayram hədiyyələrini də qəbul etdilər.

Təbriklərdən sonra Rauf Arifoğlu xanımlara gül və hədiyyələr təqdim edərək bir daha onlara xoş arzularını çatdırı.

Təbrikə redaksiyanın digər

kişi əməkdaşları da qoşuldu.

Beləcə, ənənəvi 8 mart tortu kəsildi, çay süfrəsi ətrafında da-ha bir bayram təbrikə yekunlaşdı.

Bayramınız mübarək, əziz xanımlar...

□ E.SEYİDAĞA

"MTN işi"ndə sensasion gəlismələr

Akif Covdarovun "pobeda" kod mesajı -

"Xəstə" generallar azadlığa buraxılır?!

Ləğv edilmiş MTN-in mühakimə olunan generallarının məhkəmədəki arxayıncılığı ciddi şübhələrə yol açıb; "qələbə bizimlədir" deyən "mahmudovçu"ların xəstəliklərini xüsusi qabartmaları təsadüfi deyil... de ifadə verməye şərait yaratıldı.

F.Əliyevin məhkəmə qarşısında bu qədər arxayı danışması diqqət çəkə də, prosesdə arrestant-generallar Sübahir Qurbanovla Akif Covdarovun dialoqu onu bir qədər kölgədə qoyub. Füzuli Əliyevdən sonra prosesdə digər şahid, o biri ciyət işində təqsirləndirilən MTN generalı Sübahir Qurbanov ifadə verib.

Bu dəfə hakim Sübahir Qurbanova oturduğu yerdə suallar

cavab verməyə icazə verib. Bu qərar həbsdəki generalın xəstəliyi ilə əlaqələndirilib. Maraqlıdır, bu adam xəste olubsa, illerle MTN-dəki Mütəşəkkil Transmilli Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin rəisi vəzifəsini necə tutub? Niye başqa cinayət işləri üzrə proseslərde xəstə məhkumlara eyni şərait yaradılmışdır?

Sonuncu proses boyu belə istisnalar dəfələrlə tekrarlanıb. Sübahir Qurbanov ona verilən suallara "yadına salaram" şeklinde arxayı cavablar verərək,

faktiki olaraq mahiyəti üzrə danışmaqdan da yayınib. Prosesin sonunda isə Akif Covdarovun Sübahir Qurbanovu sələyib ona "Sübahir, pobeda budget za nami" ("Qələbə bizim olacaq") deməsi diqqətdən yayınmayıb.

Akif Covdarovun, ondan əvvəl Sübahir Qurbanovla Füzuli Əliyevin diqqət çəkən arxayıncılıqları geniş müzakirələrə səbəb olub. Sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun azadlığı qala bilməsi kontekstində

lə ki, Covdarov Gürcüstəndə doğulsa da, onun Rusiya vətəndaşı olduğu deyilirdi. İddialara görə, o, bu illər ərzində Rusiya vətəndaşı kimi MTN-in en müüm postlarından birini tutub və bunu bir çox vəzifə daşıyıcıları bilib. Amma onun Rusiya ilə deyil, Gürcüstənin siyasi dairələri ilə yaxşı əlaqələri olduğu iddia edilirdi. Onun Rusiyada,

konkretna olaraq Sverdlovskda böyük taxta-şalban bernesinin olması və uzun illər orada yaşaması haqqda illər önce Azərbay-

can Beynəlxalq Universitetinin (ABU) rektoru Elşad Abdullayev xəbər yaymışdı. Qardaşı Mahir Abdullayevin oğurlanması ilə bağlı araşdırılmaları zamanı E. Abdullayev A. Çovdarovun Rusiya vətəndaşı olmasını üzə çıxarmışdı. E. Abdullayevin həmin açıqlamasından sitat: "Mahir Abdullayevin oğulu ilə bir zaman Rusiya Federasiyasının Sverdlovsk vilayətində taxta-şalban alverci, Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə axtarışda olan, kriminal aləmdə "Təpəgöz" kimi tanınan və həzirdə Azərbaycan Respublikası Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin (MTN) Energetika və Nəqliyyat Şahərində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin reisi olan general-biznesmen Akif Teymurxan oğlu Çovdarovdur. O, Rusiya Federasiyasının vətəndaşıdır. Akif Covdarov Mahiri oğurlamağa bir neçə dəfə cəhd etmişdir. İlk dəfə olaraq, 2003-cü ilin yanvar-mart aylarında Akif Covdarov Mahiri şirnikdirək Rusiya Federasiyasının Sverdlovsk vilayətinə getidi".

Göründüyü kimi, A. Çovdarov MTN-dəki məlum vəzifəyə teyinatından əvvəl Rusiya vətəndaşlığı olub. Qanuna görə, başqa dövlətin vətəndaşları Azərbaycan ərazisində cinayət törədiblər, bərələrində çıxarılmış hökm üzrə cezani vətəndaşı olduqları ölkə ərazisində çəkə bilərlər. Bu o deməkdir ki, A. Çovdarovun Azərbaycanda törədiyi çoxsaylı cinayətlərinə görə cezadan yaxa qurtarmaq imkanı var.

Azərbaycan məhkəməsinin ona və "MTN işi" üzrə digər təqsirləndirilən şəxslərə loyallığı, onların həkim qarşısında son dərəcə arxayıncılığı onu deməyə əsas verir ki, generallarının Eldar Mahmudovla azadlıqla görüşəcəyi gün elə de uzaqda deyil.

A. Çovdarovun "qələbə bizim olacaq" kod-mesajı da əbəs deyil.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Martin 7-də Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirildi. İclasda prezident İlham Əliyev tərəfindən birinci vitse-prezident vəzifəsinə təyin edilmiş ölkənin birinci xanımı Mehriban Əliyeva da iştirak edirdi. Yeni təyinatla eləqədar deputat mandatından imtina edən Mehriban Əliyeva iclas zamanına alqış sədalarının müşayiəti ilə daxil oldu.

Iclası giriş sözü ilə açan spiker Oqtay Əsədov deputatların adından yüksək dövlət postuna təyin edilən Mehriban Əliyevə təbrik etdi: "Mehriban xanım öz doğma evinə, Milli Məclisə gəlib. Mehriban xanımın çoxşaxəli fəaliyyəti var, daim dövlətimizə, xalqımıza yüksək seviyyədə xidmət edib, dövlətimizin qanunvericilik bazasının tekniləşdirilməsindən yaxından iştirak edib".

Spiker M.Əliyevanın 4 amnistiya aktının müəllifi olduğunu bildirdi: "Hər amnistiya aktı 10 min məhbusa şamil olunub. Bu fakt Mehriban xanımın nə qədər ailəyə sevinc bəxş etdiyini təsəvvür etmək üçün kifayətdir". O.Əsədov M.Əliyevanın beynəlxalq fəaliyyətindən də geniş bəhs etdi. Həmçinin onun YAP sədrinin 1-ci müavini kimi partiyinin inkişafında da önəmlili rol oynadığını vurguladı: "Mehriban xanım Heydər Əliyev Fondunda prezidenti kimi dərədə düşən, yardımə ehtiyacı olan insanlara həmişə dəstək olub. Mehriban xanım həqiqi millət vəkilidir. Bundan sonra da xalqın vəkili olaraq qalacaq. Biz bu çətin işinizdə, şərəfi fəaliyyətinizdə sizə uğurlar arzuluyarıq".

Spiker M.Əliyeva ilə bağlı təyinata görə Milli Məclis adıdan ölkə prezidentinə derin minnətdarlığını da bildirdi.

Bundan sonra Milli Məclis-dəki fəaliyyətinə veda edən Mehriban Əliyeva çıxışında bildirdi ki, prezident İlham Əliyevin 21 fevral 2017-ci il tarixli sərəncamına əsasən yeni vəzifəyə təyin edilməsi ilə eləqədar olaraq Milli Məclisə fəaliyyəti mi dayandırımalı olur: "Mən 10 ildən artıqdır ki, parlament üzvü olmuşam. Bu illər ərzində Azərbaycan Milli Məclisinin deputat adını daşımaq mənim üçün şərəfli idi. Müstəqillik illərində ölkəmənin nüfuzlu dövlət kimi formalaşdırılmasında Milli Məclisin deputat korpusunun böyük rölu olub. Azərbaycanda həyata keçirilən islahatların hüquqi büñövrəsi millət vəkillərinin birgə səyi nəticəsində hazırlanıb. Bunu müasir reallıqlara və çağırışlara cavab verən qanun layihələri teşkil edir. Əzziz həmkarlar, millət vəkili kimi çalışığım müdəttər ərzində burada daim xoş ab-havanın şahidi olmuşam. Belə mühitin yaradılmasında Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun böyük əməyi var. O, 10 ildən artıqdır ki Milli Məclisin sədri vəzifəsini layiqinca icra edir. Hörmətli Oqtay müəllim, size gələcək fəaliyyətlərinizdə uğurlar arzu edirəm".

Birinci vitse-prezident deputati olduğu Xəzər rayonu ərazisində 2005-ci ildən bu günə qədər aparılan işlər haqqında məlumat verdi: "Gələcəkdə də Xəzər rayonun inkişafı üçün çalışacağam". M.Əliyeva bildirdi ki, bütün çıxışlarında Azərbaycanın ayrı-

Ombudsmanın hesabatı parlamentdə

kəskin tənqid olundu

Elmira Süleymanovanın hazırladığı sənəd "şablon terminlərlə dolu sovet qurultaylarındakı çıxışlara" bənzədildi; Mehriban Əliyeva parlamentə gəldi

di ki, Milli Məclisə təmsil olunduğu müddət ərzində bir sıra təkliflər irəli sürüüb: "Humanizm və ədalət ideyalarına əsaslanaraq, 2007, 2009, 2013, 2016-ci illərdə irəli sürdüyüm amnistiya aktlarının qəbul edilməsi təşəbbüsüm həmkarlarım tərəfindən daim dəstəklənib. Neticə etibarı ilə bu qərarlar əsasında ümumilikdə 39 min 887 məhkum cəzadan azad edilib. Mən amnistiya təşəbbüslerini dəstəkləyən 10 illərlə insana azadlıq bəxş edən deputatların her birinə dərin minnətdarlığımı çatdırıram. Ümidiyəm ki, belə təşəbbüsler deputatımız tərəfindən bundan sonra da irəli sürülecek və bu xoş ənənə davam edəcək".

Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva digər təşəbbüslerindən də danışdı: "Azərbaycanda sağlam ailənin formallaşması və bu istiqamətdə risklərin azaldılması məqsədilə mən 2014-cü ildə nikaha daxil olmaq istəyən şəxslərin mecburi tibbi müayinədən keçməsi təşəbbüsü ilə çıxış etdim. Həmkarlarımla ətməli müzakirədən sonra Aile Məcəlləsinə müvafiq dəyişikliklərin edilməsi haqqında qanun qəbul edildi. Mənim təşəbbüsümle dünyada Azərbaycanın çoxmillətli, tolerant, çoxkonfessiyalı ölkə kimi tanıtmaq üçün bir çox tədbirlər keçirilib".

M.Əliyeva bildirdi ki, bütün çıxışlarında Azərbaycanın ayrı-

maq hissəsi olan Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında yerləşən 7 rayonun işğal olunması, 1 milyondan çox azərbaycanlıların qacqın və məcburi köçkünlərinə təşəbbüsüm həmkarlarım tərəfindən daim dəstəklənib. Neticə etibarı ilə bu qərarlar əsasında ümumilikdə 39 min 887 məhkum cəzadan azad edilib. Mən amnistiya təşəbbüslerini dəstəkləyən 10 illərlə insana azadlıq bəxş edən deputatların her birinə dərin minnətdarlığımı çatdırıram. Ümidiyəm ki, belə təşəbbüsler deputatımız tərəfindən bundan sonra da irəli sürülecek və bu xoş ənənə davam edəcək".

Ölkənin birinci xanımı bildirdi ki, vicdan, ləyaqət, mərhamət və xoş niyyət, ədalət, qarşılıqlı hörmət Tanrıının insana verdiyi ən ali, ən gözəl xüsusiyyətlərdir: "Bu yüksək tribunadan mənə inanan her bir insani əmin etmək istərdim ki, gələcək fəaliyyətimdə də mənəvi deyərləri üstün tutacağam. Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasına, ölkəmizin hərtərəflü inkişafı üçün bütün gücümüzle çalışacağam". M.Əliyeva təyinatı ilə eləqədar ona ünvanlanan təbriklərə görə də təşəkkür etdi: "Son günlər mənim ünvanıma soydaşlarımızdan təbriklər gelir. Sadə insanlardan aldığım her bir məktub, hər bir təbrik mənim üçün çox dəyərli dir. Səmimi ürkə sözləri və dəstəklərə görə, her birinə öz dərin minnətdarlığını bildirir".

Bundan sonra isə Azərbaycanın İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Elmira Süleymanova illik məruzəni təqdim etdi və məruzə ətrafında müzakirələr başlandı.

İlk çıxış edən deputat Zahid

Oruc keskin tənqid ilə diqqət çekdi: "İlk dəfə idi ki, bu qədir şablon terminlərlə dolu olan sənədin şahidi oldum. Bəlkə də sovet qurultaylarındakı çıxışlara bənzədi. Açığını deym ki, bunu təəssüfle qarşılıdım".

Hesabata tənqidini yanaşan deputat bildirdi ki, biz problemləri deməsek, bu kursa da səmimi xidmət etmiş olmamı: "Prezident Administrasiyasının şöbə müdürü vaxtaşısı şikayətlər barədə statistikanı açıqlayır. Siz o məktublarla tanış olsanız, görəcəksiniz ki, hansı icra hakimiyyətlərindən hansı şikayetlər var. O qəder konuyuturu olmaq olmaz ki, bu qəder tərif sənədi gətirək".

Z.Oruc digər məqamda toxundu: "Bir neçə gün əvvəl Mədet Quliyev Azərbaycandan 900 nəfərin Suriya və İraqa döyüşmək üçün getdiyini açıqladı. Bu, bizim cəmiyyətimiz üçün çox böyük siqnal olmalıdır. Bu şəxsləri vətəndaşlıqdan məhrum etməyim çıxış yolu deyil. Ermənistanla müharibədə ilə uzağı 100 nəfər itki vermİŞ. Amma biz xurafat qoşulan 900 nəfəri itirmiş. Bunlar 84 nəfərini cina-yet işi qaldırılb, 54 nəfər vətəndaşlıqdan məhrum edilib. Ancaq gelin araşdırıq, səbəb nədir ki, bu insanlar bu ölkəni qo-yub gedib xurafata qoşulub vuruşurlar? Biz bu problemləri deməsek, danişmasaq, olmaz. Bizim vətəndaşlar təkcə Ermənistan'dan yox, ayrı yerlərdən atılan gülələrdən de ölüür".

Z.Oruc kredit problemindən de bəhs etdi: "Mən bu boyda sənəddə kredit borclarına görə evini itirənlər haqqda birçə cümlə de görmedim. Bizim devalvasiya ilə bağlı qərarlarımız 10 minlərlə insanları üz-üzə qo-yub. Deməyək bunu? Mərkəzi Bankın fəaliyyəti ilə bağlı cəmiyyətdə yaranmış problemlər bu hesabatda yerini alsaydı, bu, işin xeyrinə olardı".

MTN işi ətrafında aparılan araşdırma lar zamanı ortaya çıxan dəhşətli faktları xatırladan Z.Oruc daha sonra belə dedi: "Biz 2015-ci ildə də sizin hesabat-

matlar, habelə ombudsmanın rəy və təklifi öz əksini tapmalı idi. Lakin sonradan, yeni 2010-cu ildə konstitusiya qanununa təklif olunan eləvə və dəyişikliklər nəticəsində "informasiya əlde etmek haqqında" qanunda informasiya məsələləri üzrə Ombudsman təsisatının yaradılması nəzərdə tutulub. Onun Milli Məclisde 3 namizəd arasından seçilməsi, hər cari ildə ən gec 3 il ərzində Milli Məclisə hesabat təqdim etməsi vurğulanır. Hesabatda isə il ərzində görüşmiş işlərin ümumiyyətdən xülasəsi, o cümlədən hüquq pozuntuları törətmış informasiya sahiblərinə, ərizə və şikayətlərə, göstərışlərə, xidməti nəzarət qaydasında görülmüş tedbirlərə, qanunun tətbiqi ilə bağlı digər hallara dair məlu-

matlar, habelə ombudsmanın rəy və təklifi öz əksini tapmalı idi. Lakin sonradan, yeni 2010-cu ildə konstitusiya qanununa təklif olunan eləvə və dəyişikliklər nəticəsində "informasiya əlde etmek haqqında" qanunda nəzərdə tutulmuş informasiya məsələləri üzrə müvəkkilin səlahiyyətləri insan hüquqları üzrə müvəkkile verildi. Ancaq dəyişiklikdən ötən 7 il müddətində mövcud istiqamətə əməli iş görülməyib. Məndə olan məlumatə görə, bu müdəttədə ayrıca ştat cədvəli də müvəyyənləşməyib. Ancaq qeyd etdiyim kimi, informasiya məsələləri üzrə Ombudsman təsisatının işi heç də sıradan məsələ deyil. Vaxt keçir, təklif edirəm ki, mövcud sahədə əməli iş görülsün. Əger bu mümkün deyilsə, informasiya məsələləri üzrə müvəkkilin ayrıca təsisat kimi formallaşması məsəlesi gündəmə getirilsin. Çünkü bu təsisat informasiyalı cəmiyyəti ümumən demokratik cəmiyyət quruculuğu üçün son dərəcə vacibdir. İstərdim ki, məsələyə həssas yanaşın".

Digər deputatların da fikirləri dinləniləndikdən sonra ombudsmanın illik məruzəsi qəbul olundu.

MM sədrinin müavini Bahar Muradova dedi ki, məruzə yüksək seviyyədə tertib olunub və geniş müzakirəyə ehtiyac yoxdur. Çıxış edən bəzi deputatlar da məruzəni müsbət qiymətləndiriblər.

İclasda fasilə olunsa da, sonradan qərar deyisi. Belə ki, fasilə zamanı iclasın davamının təxire salındığı elan edildi. Milli Məclisden jurnalıstlərə bildirildi ki, keçirilən plenar iclasda yarımcı qalan məsələlərin ümzakirəsi martin 10-da keçirilək növbəti iclasın gündəliyinə salınacaq.

Qeyd edək ki, Milli Məclisin dünən keçirilən iclasının gündəliyinə 13 məsələ daxil edilsə də, onlardan yalnız 5-i birinci hissədə müzakirə olundu. Digər 8 məsələnin müzakirəsi isə növbəti iclasa qaldı.

□ Elşad PAŞASOV

ABŞ Prezidenti Donald Tramp administrasiyasında çalışacaq daha 17 şəxsin adını açıqlayıb. Sara Xakabi Sanders mətbuat katibinin birinci müavini, Stefanni Qrisem və Lindszi Volters isə müavin vəzifəsinə təyin olublar.

Tramp Helen Aqirre Ferreni prezidentin xüsusi köməkçisi və ictimaiyyetlə əlaqələr üzrə direktoru, "Nyu York Cets" futbol klubunun sahibi Vudi Consonu ABŞ-in Böyük Britaniyadakı səfiri postuna təyin edib.

ABŞ mətbuatı 69 yaşı Consonun Trampın prezident kampaniyasının əsas sponsorlarından biri olduğunu qeyd edir.

Ən maraqlı təyinat isə uzun illər media sahəsində çalışan, radioda aparıcı işleyen Helen Aqirre Ferrenin təyinatı olub. Bu qadın hətta bir il önce qadınlarla bağlı məsələlərdə Tramp əleyhinə fikirlər səsləndirib. O bildirib ki, Trampi qadınların düşməni hesab etmir. Lakin iddia edir ki, güclü və müstəqil qadınların varlığı Trampi narahat edir. Qeyd edək ki, Helen həm də Respublikaçılar Partiyasının İspaniya ile əlaqələr üzrə direktor olub, uzun illər mediada işləyib.

Mütəxəssisler mediadan gələn bu kadrın uğurlu təyinat olacağını düşünürər. Ümumiyyətlə, dünya təcrübəsində media menecerlərinin vəzifəyə getirilmesi halları illi deyil. Bəs görəsən, media çalışanlarının vəzifəyə getirilməsi modeli na dərəcədə uğurludur? Bu insanları digər kadrlardan fərqləndirən özləliklər nələrdir?

Sualımızı cavablandırın
 "Yeni Müsavat" Media Grupunun rəhbəri Rauf Arifoğlu bildiridi ki, media menecerlərinin hər hansı idarəetmə strukturunun başına getirilmesi digər kadrlara müqayisədə daha uğurlu olur: "Media menecerlərinə vəzifə verilməsi addımı növbəti dəfə Amerikanın yeni prezidenti Trampdan gəldi. Hesab edirəm ki, bu, Trampın ən uğurlu kadr təyinatlarından biridir. Çünkü media menecerləri hazır kadrlardır. Onlar idarəetməni, ictimaiyyətlə münasibətləri, xalqın əhval-ruhiyyəsini bilirlər. Çünkü işləri budur və əlləri

"Media menecerləri idarəetmə üçün ən uğurlu kadrlardır"

Rauf Arifoğlu:
 "Çünki onlar hazır kadrlardır, idarəetməni, ictimaiyyətlə münasibətləri, xalqın əhval-ruhiyyəsini bilirlər"

Vüsalə Mahirqızı:
 "Dövlət idarəciliyində təmsil olunmaq üçün istedad və təcrübə ilə yanaşı, yüksək şəxsi keyfiyyətlərin olması da mühümdür"

Elçin Şixlı:
 "Bu insanlar informasiyanın ne olduğunu bilir"

hər zaman xalqın nəbzində olur. Bu baxımdan da media menecerlərinin üstün postlara, məsliyətli vəzifələrə getirilməsində fayda var. Azərbaycan nümunəsində də, Türkiyə nümunəsində də, Rusiya nümunəsində də biz bir şeyi görürük ki, media menecerlərinin millət vəkili, nazir olması və hər hansı bir idarəetmə strukturunun başına getirilmesi digər kadrlara nisbətən daha uğurlu nəticələr verir. Bu baxımdan, bu addımı - media menecerlərinin, xüsusilə də öz sahəsində uzun illər uğurla çalışmış menecerlərin dövlət vəzifələrinə, parlamentə getirilməsinin tərafində yəm".

"APA Holding"in prezidenti Vüsalə Mahirqızı da deyir ki, mediada çalışan insanların cə-

miyyəti daha yaxından tanımaq imkanı olduğundan bu cür təyinatlar daha çox uğur getirir: "İstənilən sahədə quruculuq işi ilə məşğul olmuş, yeni trend yaratmış insanlar uğurludur ve onların təcrübəsindən həm biznes sahəsində, həm də dövlət idarəciliyində istifadə edilməsinin yalnız uğur getirəcəyini düşünürəm. Əlbəttə, dövlət idarəciliyində təmsil olunmaq üçün istedad və təcrübə ilə yanaşı yüksək şəxsi keyfiyyətlərin olması da mühümür". Media menecerləri və ümumiyyətlə media sahəsində təmsil olunan şəxslər daha çox məlumatlı olurlar, onların cəmiyyətin bütün təbəqələri ilə işləmek, cəmiyyətdəki bütün zümrələrlərə anlaşmaq imkanları olur, peşə-

nin öyrətdiyi ünsiyyətcilik və dözmülük keyfiyyətləri daha yüksək olur. Görürün, bir çox ölkələrdə millət vəkillərinin, dövlət idarəciliyindəki şəxslərin bəzilərinin media keçmiş olanlar olması bununla bağlıdır. Media cəmiyyəti öyrənmək üçün çox yaxşı meydandır, fürsətdir".

Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin sədri Elçin Şixlı isə qeyd etdi ki, Trampın təyin etdiyi kadr uğurlu olsa da, onun özü medya ictimaiyyəti ilə münasibətləri korlaysıb: "Trampin Helen Aqirre Ferreni ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə direktor təyin etməsi normal bir addımdır. Bu insanlar informasiyanın ne olduğunu bilir. Bu halda kifayət qədər normal mətbuat katibi ola bilər. Çünkü media meneceri

rirk. Bununla bağlı özel tibbi müəssisələrlə müqavilə bağlaşmışıq".

Qeyd edək ki, icbari siyortalı şəxs müayinə və müalicə, o cümlədən əməliyyat həkimini özü seçə biləcək. Azərminatlı ailələr, əlliillər, uşaqlar, tələbələr icbari tibbi siyorta ödənişlərindən azad edilərək dövlətin sosial dəstəyi ilə təmin olunacaq.

İcbari tibbi siyorta nəinki əhalinin, eyni zamanda həkimlərin de yaşayış durumuna öz müsbət təsirini göstərəcək. Agentlik rəsmisinin sözlərinə görə, fevral ayından etibarən icbari tibbi siyorta sistemində çalışan həkimlərin əmək haqlarının baza hissəsi artırılıb:

"Həkimlərin maaşında çox böyük məbleğdə artım var. Məsələn, əger cərrahiyə şöbəsində çalışan cərrah 228 manat maaş alırsa, icbari tibbi siyorta sistemində çalışan cərrah maaşından iki dəfə çox, 768 manat əmək haqqı alacaq". Agentliyin yaydığı məlumatda görə, həkimlərin əmək haqlarının mükafat hissəsinə də yeniliklər nəzərdə tutulur. Belə ki, həkim nə qədər çox xəste qəbul etse, bir o qədər çox mükafat qazanacaq.

□ Xalida GƏRAY

yihisi hazırlanıb və gələn ilin fevralın ayında həmin pilot layihə başa çatacaq. Pilot layihə ərzivansında icbari tibbi siyorta paketi hazırlanıb. Pakete 1829 xəstəlik daxildir. Agentliyin saytında pakete daxil olan və olmayan xidmətlərin siyahısı qeyd olunub. Xüsusi layihə başa çatıqdan sonra nəticələr elan olunacaq, mərhələli şəkildə bütün

Azərbaycanda tətbiq olunacaq".

Aynurə Əhmədovaın sözlərinə görə, siyortalı şəxs lazımlı təsirini göstərəcək. Agentlik rəsmisinin sözlərinə görə, fevral ayından etibarən icbari tibbi siyorta sistemində çalışan həkimlərin əmək haqlarının baza hissəsi artırılıb:

"Məsələn, açıq və ya qapalı ürək əməliyyatı üçün lazımlı dövlət xəstələri müqavilə əsasında digər klinikallara yönəldi-

olan adam ictimaiyyətlə əlaqələr üzrə kültəvi informasiya vəsitələri ilə işləməkdə dəha pəşəkar olur. Ancaq Trampin "Nyu York Tayms" kimi, "Washington Post" kimi nəhəngləri Ağ Eve buraxmaması onu göstərir ki, Tramp media ilə necə işləmək lazımlı olduğunu bilmir. Daha doğrusu, o, media ilə işləməməlidir. Əməlləri və çıxışları ilə mediada özü haqqında bir fi-

kir yaratmalıdır. Bu baxımdan, Trampin media ilə davranışını mən xoşlamıram. Bu gedisi də davam etse, həm mətbuat üçün, həm də Trampin özü üçün problemlər yaranı bilər. Çünkü "Nyu York Tayms" yaradanda Tampin babası da hələ dünyaya gəlməmişdi. Bu qəzet Amerika üçün bir dəyərdir, Tramp isə geldi-gedərdi".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Həlak olan və itkin düşən neftçilərin ailələrinə maddi yardım göstərildi

ARDNŞ-in (SOCAR) "Azneft" İstehsalat Birliyinin (İB) N.Nərimanov adına NQÇİ-də baş vermiş qəza nəticəsində itkin düşənlərin ailələrinə SOCAR və müvafiq dövlət qurumları tərəfindən müxtəlif maddi yardımalar göstərilər.

Virtualaz.org "Azneft" İB-yə istinadən bildirir ki, bu yardımalar kateqoriyasına görə, SOCAR tərəfindən iki dəfə olmaqla, 9 ailəyə hər dəfə 1 000 manat, ümumilikdə 2 000 manat maddi yardım göstərilib. Itkin düşənlərdən ilk tapılan vəfat etmiş neftçi İlham Qafarovun ailəsinə isə 3 000 manat maddi yardım göstərilib.

Bundan başqa, SOCAR-in sərəncamına əsasən hər ailəyə 5 000 manat maddi yardım göstərilib.

Bundan əlavə, Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqının Respublika Komitəsi tərəfindən hər bir ailəyə 1 000 manat, N.Nərimanov adına NQÇİ-nin Həmkarlar İttifaqı Komitəsi tərəfindən 500 manat məbləğində maddi yardım göstərilib.

İtkin düşmüş neftçilərdən Ramiz Qulu oğlu Abasovun 2 övladı, Samir Atabala oğlu Əsədovun 3 övladı, Güloğlan Hacıbala oğlu Zülfüqarovun 3 övladı, Azay Hacıbala oğlu Zülfüqarovun 2 övladı, ümumilikdə 10 nefer uşaq N.Nərimanov adına NQÇİ tərəfindən himayəyə götürüllər.

"Azneft" İstehsalat Birliyinin N.Nərimanov adına Neft və Qazçixarma İdarəsinin 1 sayılı NQCS-nin 3 sayılı Neft-Yığma Məntəqəsinin işçilərinin banklara olan qalıq borclarının ödəniş gününe hesablanaraq ödənilməsi təmin edilib.

İtkin düşmüş 5-ci dərəcəli əmtəə operatoru Cavid Həyətxan oğlu Bəhrəmovun - "Dəmərbank" ASC-yə 7 000 manat, "Unibank" ASC-yə 3 063 ABŞ dolları ödənilib.

İtkin düşmüş 5-ci dərəcəli əmtəə operatoru Samir Atabala oğlu Əsədovun - "Unibank" a 258 manat, "Bank of Baku" ya 173 manat, itkin düşmüş 4-cü dərəcəli əmtəə operatoru Azay Hacıbala oğlu Zülfüqarovun həyat yoldaşı Çimnaz Qaraş qızı Zülfüqarovaya 12 oktyabr 2016-cı il tarixli 58 sayılı müqavilə ilə "Sumqayıt" MTK-dən Sumqayıt şəhəri, S.Vurğun küçəsində ti-kilməkdə olan yaşayış binasından 63,7 kv.metr sahəsi olan 2 otaqlı ayrılmış mənzilə görə "Sumqayıt" MTK-yə 38 800 manat qalıq dəyerinin ödəniş gününə hesablanaraq ödənilməsi təmin edilib.

Əlavə olaraq, cəsədləri tapılmış itkin düşən neftçilərin defn mərasiminin təskili məsələləri "Azneft" İB tərəfindən həyata keçirilər və bir səra maddi yardımalar göstərilib.

27 dekabr 2016-cı il tarixində İlham Əlihuseyn oğlu Qafarovun həyat yoldaşı Rəsmiyyə Qafarova N.Nərimanov adına NQÇİ-nin rəsisi ilə müraciət edib və ona DFGK tərəfindən 31 dekabr 2016-cı il tarixli protokolla birdəfəlik 2 100 manat məbləğində yardım göstərilib.

Vəfat etmiş Həsənağa Hüseynəğa oğlu Hacıəliyev "Neftçisi" MTK-dən ayrılmış mənzilə görə H.Hacıəliyev "Xalq Bank" ASC arasında bağlanmış kredit müqaviləsi üzrə 11 yanvar 2017-ci il tarixine olan 31 939,33 manat məbləğində qalıq borcu "Azneft" tərəfindən banka ödənilib.

H.Hacıəliyev "Unibank" a 434 manat, "Bank of Baku" ya 630 manat, "Bank of Baku" (Bolkart) 1 060 manat, "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Qaradağ filialına 9 998 manat məbləğində kredit borcları ödənilib.

Onun həyat yoldaşı Zenfira Qırxlar qızı Hacıəliyeva N.Nərimanov adına NQÇİ-nin rəsisi ilə müraciət edib və ona DFGK tərəfindən 28 fevral 2017-ci il tarixli protokolla birdəfəlik 2 320 manat məbləğində yardım olunub.

Qeyd edək ki, ötən ilin 15 dekabr tarixində Xəzər dənizində 41 metr/saniyə sürəti ilə əsən güclü külək nəticəsində N.Nərimanov adına NQÇİ-nin 3 sayılı Neft-Yığma Məntəqəsinin sağ və sol hissəsində yerləşən estakadanın uzunluğu təqribən 150 metr olan hissəsinə dənizə uğurub. Qəza nəticəsində neft-yığma məntəqəsinin növbədə olan 5 nefer və yaşayış budkasında olan 5 nefer (cəmi 10 nefer) əməkdaşlığı itkin düşüb.

2016

-ci il martın 17-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ilə 5 il sınaq müddəti təyin olunmaqla azadlığa buraxılan Rauf Mirqədirov hazırda İsvəçrəyə sığınır. R.Mirqədirov Azərbaycanda tanınan jurnalistlər idid. Onu 2014-cü il aprelin 19-da Ankardan deportasiya edib həmin gün təyyarə ilə Bakıya göndərdilər və jurnalisti Bakı Hava Limanında hazırda mövcud olmayan MTN əməkdaşları saxladı.

Bir neçə gün sonra, həmin il aprelin 21-də Rauf Mirqədirov "Ermənistanın xüsusi xidmət orqanlarının tapşırıqları əsasında Azərbaycana qarşı düşməncilik fəaliyyəti aparmaqda" ittiham etdilər. Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə Rauf Mirqədirov bərəsində 3 ay müddətində həbs-qətimkan tədbiri seçildi. Daha sonra Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə jurnalist 6 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunmuşdu. Jurnalist həbs olunduğu gündən ittihamları qəbul etmir, qondarma olduğunu bəyan etmişdi.

Nəhayət, 2015-ci ilin oktyabrında Eldar Məmədovun vəzifədən çıxarılması, MTN-in isə bir qurum olaraq ləğvi R.Mirqədirovu günahsız həbs edilən şəxslər orusundan ayırdı.

Bugünlərde AzadlıqRadiosu Rauf Mirqədirovdan müsahibə alıb.

"Söhbətə başlaya bilmək üçün 8 yaşlı qızından otaqdan çıxmamasını isteyir. Qızı bu istəyi etirazla qarşılıyanda, o, təmkinlə söhbəti tez başa vuracağına söz verir. Bir saatı aşan söhbətə elə qızlarından danışmaqla başlayır". Bu fikirlər mühacir jurnalistlə müsahibədəndir.

R.Mirqədirov digər qızın dan da danışır. Deyib ki, 15 yaşlı qızı qısa müddətə alman dilini öyrənə bilib: "Dilləri tez mənimseyir. Balaca vaxtından tez-tez məktəb dəyişib, gah rus, gah türk məktəbində oxuyub. Büyük qızım daha tez uyğunlaşır duruma".

Jurnalist balaca qızının isə əksinə, mühitə çətin alışdığını deyib. Özünü 8 yaşlı qızının yanında daha çox günahkar sayır: "O, 8 aylıq olanda Bakıdan Ankaraya köcdük. Orda daha çox evdə olurdum. Ata-anasını yanında görməyə adət etmişdi. Həmin hadisələr onun üçün çox çətin, ağır keçdi. İndiyədək onun təsirindən tam çıxa bilmir. Türkiyəni yada salmaq istəmir, çünki məni onun yanında, avtobusda həbs etdilər polislər... Burda isə tam başqa mühitdir. İki il mənsiz qalıb. Tam başqa çətinliklər görüb. Bağçada ünsiyyət və dil öyrənmək çətinliyi var. Üstəlik, burda mentalitet də fərqlidir..."

verir. Ömür boyu stress altın-da yaşayanda, təzyiqlərə məruz qalandı insan da yorulur. Ona görə daha rahat ortamda yaşamaq istəyir-sən. Mən görürəm ki, bizim nəslə mənsub insanların çoxu köçüb. Hadisələr başlar-kən, biz cavan idik, indi yaş yaddan çıxara bilmirəm... Mən çox yorulmuşam. Bəli, dostlarımı itirdim. Onları ancaq telefonda danişa bilirəm. Onları yeyib-içə, bir məclis-də otura bilmirəm. Həmkarlarla görüşüb söhbətləşə bilmirəm, o ortam mənim üçün vacib idi. Amma bu

"Bizim bundan artıq edəcəyimiz bir şey yoxdur"

Rauf Mirqədirov siyasi mühacir statusu, MTN-də keçirdiyi 23 aylıq həbsi və gələcək planları haqda danışdı

Mühacir jurnalist yaşlı anasından danışır: "Mənə deyir ki, yaxşıdır. Amma anlayıram ki, təkbaşına küçəyə çıxa bilmir. Gezmək problemi var, həm yaş, həm də xəstəliklər... Çətindir".

"Özünüzle apara bilmənidir" sualını belə cavablıdır: "İxtiyarım yoxdur, hələ status almamışam..."

- *İsvəçrəde neyələyirsiniz?*

- Hərdən bir yazılar yazıram. "Ayna"da, "Zerkalo"da çıxır. Uzun illər gərgin iş rejimində çalışmışam, sonradan təcrid dövrü başlandı. İndi daha çox ailəmə istirahət edirəm. Çox oxuyuram... Siyasi mühacir statusu üçün müraciət etmişəm. Bu yaxılarda cavab almaliyam.

- *Son illər Azərbaycandan köç başlanıb. Azərbaycanı tərk etməyə insanları nə vadər edir?*

- Azərbaycandakı vəziyyəti xirdalamaq artıqdır. Ortam çox gərgin və ağırdır. Normal, daha doğrusu, azadlıklı insanın yaşamasına şərait yoxdur. Bu gün Azərbaycanda gözlənilən bir köç başlanıb. Daha çox orta yaşı keçmiş insanlar köçürür. Bəlkə də bu, yorğunluqla bağlıdır. Ömür boyu mübarizə aparmaq olmaz. Mənən, fiziki baxımdan aşınma baş-

50-ni ölüb. Cavanlar çox gedirlər xaricə. Bu, daha çox təhlükəlidir. Bu o deməkdir ki, bizi gələcəkdən məhrum edirlər. Biz ne bacarmışq etmişik. Çox şey də bacarmamışq, əslində. Günahımız da ondadır ki, çox şey bacarmamışq, bu gün azad və demokratik ölkə qura bilməmişik. Amma nəsə etmişik, bizim bundan artıq edəcəyimiz bir şey yoxdur. İstənilən halda, ölkənin gələcəyi bizimlə bağlı deyil. Gələcək gənclərlə, orta nəsillə bağlıdır. Təs-süflər olsun ki, onlar da gedirlər. Bunun da ağrısını çox çekcəyik. Azərbaycanı gələcəkdən məhrum edirlər.

- *Bu yaşdan sonra gedib orda, tanımadiğiniz ortamda yaşamaq, yeni əlaqələr qurmaq, yeni dostlar qazanmaq, dil öyrənmək və... hər şəyə sıfırdan başlamaq yəqin çox çətindir?*

- Dostlarımız yoxdur yanında. Bu, çox ağırlı bir şəydir. Bacım, anam, qohumlarım Bakıdadır. Amma... Ankarada məni avtobusdan avtomatlı polislər qolu mu buraraq çıxardılar. O vaxt qızımın gözlerini gördüm. 4 yaşı vardi. Təccübədən bərəlmiş gözlerini gördüm. Uşaq üçün anlaşılmaz hadisə baş verirdi. Onu heç cür

yaşda insana həyat yoldaşı, balaca uşaqları, onların rəhatlığı, təhlükədən əzaqlığı daha önemli olur. Onların qarşısında borcum var. Axi əvvəlki həyatımız da rahat olmayıb. Son 2 ilə lap əzəblili dövr idi. Artıq onlara əzab getirmək istəmədim. Və... təbii ki, yorulmuşam.

- *Yorulduğunu deyirsiniz. Bu, həbsdə yaşadıqlarınızla bağlıdır? Həbsdə olduğunuz müddət haqda çox danışmağı sevmirsiniz, deyəsən...*

- Birincisi, təkadamlıq kamerasda 23 ay qalmağın özü işgəncədir, əziyyətdir. Ancaq yalan danışmaq istəməm. Təyyarədən düşəndə qolumu burub qandallamağı saymasaq, mənə fiziki işgəncə verməyiblər. Təhdid etməyiblər. Müəyyən mənəvi təzyiqlər olub. İşarə edirdilər ki... Gəlin bu haqda danışmayaq...

- *Rauf Mirqədirov niye dövlətə xəyanətdə ittiham edildi? Sualına anlaşılıq cavabınız var?*

- Başqa ittiham tapa bilməyiblər, görünür. Azərbaycanda bir neçə maddə ilə tutular jurnalistləri. Narkotik ittihamı, xuliqanlıq, vergidən yayınma... Mən Azərbaycanda deyildim, narkotik və ya xuliqanlığa görə tutdurub burra gətirə bilməzdilər. Heç vaxt qrant da almamışam. Ona görə bu maddə qalırdı. Bu, Rusyanın sıfırışı idi.

"Zerkalo"nu bağlamaq, mənə də tutmaq lazımmış... Mənə şərəfdır ki, düşünən insanlar üçün uzun zaman bir meydancı olan "Zerkalo"da işləmişəm, özü də orda axırıncı çarx olmamışam.

Mühacir jurnalist status alandan sonra kursa gedə biləcəyini, dil öyrənməyə başlayacağını da bildirib.

□ E.HÜSEYNOV

3 ömürlük məhkum "OMON"çunun əfvi mümkün olacaqmı...

Hüquq müdafiəçiləri onların azad edilməsi üçün hüquqi əsasların olduğunu bildirir

1 3 may 1981-ci ildə Roma papası II İohann Pavel odlu silahdan açılan atəşlə yaralanıdı. Cinayəti töredən Türkiyə vətəndaşı Əli Ağca hadisə yerində həbs edildi və ömür-lük azadlıqdan məhrum olundu. Sonralar Roma papası Əli Ağcanın saxlandığı həbsxanaya belə getdi, orada ona baş çəkib günahlarının bağışlanması istədi. Onu bağışladığını söylədi. Əli Ağca 2000-ci ilin aprelində İtaliya prezidenti tərefində əfv olundu...

Azərbaycanda hər il əfv sərəncamları verilir. Hər dəfə ömürlük həbsdə olan "OMON"çuların (Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsi (XTPD) yaxınlarının, mətbuat nümayəndələrinin gözləri əfv olunmuşlar siyahısında Elçin Əmirəslanov, Arif Kazımov və Səfa Poladovun adlarını axtarır və tapmır.

Elçin Əmirəslanov Qazax "OMON"un komandiri, Səfa Poladov və Arif Kazımov sırvı polis nəfəri olublar.

Onlar 1997-ci il noyabrın 28-də Ali Məhkəmənin qərarı ilə ölüm cezasına məhkum olunublar. Hər 3 məhkum vətəne xəyanət maddəsi ilə ittiham olunub. Onların üzərinə qoyulan ittihamda qeyd olunur ki, S.Poladov və A.Kazımov E.Əmirəslanovun tapşırığı ilə Qazax Rayon Polis Şöbəsinin və MTN-in yerli şöbəsinin rəisini öldürüb. E.Əmirəslanov Xüsusi İdarənin rəisi Şəmsi Rəhimovun və Milli Məclisin sədr müvənni Afiyəddin Cəlilovun qətlində iştirakda ittiham olunub.

Fransada yaşayan və sığınacaq alan MTN-in keçmiş əməkdaşı Ramin Nağıyev 2010-2011-ci ildə mətbuata verdiyi açıqlamalarında bildirib ki, "OMON"çuların ittiham edildiyi qətlər onlar tərefindən deyil, 2005-ci ildə həbs edilmiş DİN-in Baş Cinayət Axtarış İdarəsinin sabiq baş əməliyyat mühəkəlli Hacı Məmmədov və onun dəstəsi tərefindən töredilib. R.Nağıyev Şəmsi Rəhimov və Afiyəddin Cəlilovun qətli ilə bağlı yaradılan istintaq qrupunun üzvü olub. O, 1995-ci ildə səbəb göstəriləndən işin istintaqından uzaqlaşdırılıb. R.Nağıyevin bəyanatları rəsmi şəkildə təkzib olunmayıb. Avropa Şurası E.Əmirəslanovu, S.Poladovu və A.Kazımovu siyasi məhbus elan edib. Azərbaycanda ölüm hökmü 1998-ci il fevralın 10-da leğv olunub. Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsi (XTPD) 1990-ci illərin əvvəlində Dağlıq Qarabağda gedən döyüşlərlə bağlı yaradılmışdı. Ancaq 1994-cü ildən Azərbaycan hökuməti ilə XTPD arasında münasibətlər kəskinləşib. 1995-ci il martın 17-də hökumət XTPD-nin Bakının 8-ci kilometr qəsəbəsindəki qərargahını elə keçirib. Rəsmi-lər dəstənin qiyam qaldırdığını bildirirlər. Atışmada rəsmi statistikaya görə, 22 hərbçi, 7 mülki şəxs, 1 polis əməkdaşı həlak olub, 8 XTPD əməkdaşı öldürülb. Hadise nəticəsində 105 nəfərin yaralandığı bildirilir. XTPD rəhbəri Rövşən Cavadov aldığı güllə yarasından DİN-in hospitalında vəfat edib. Dəstənin qalan üzvləri isə həbs ediliblər.

2016-cı ildə Qaradağ Rayon Məhkəməsi Elçin Əmirəslanov, Arif Kazımov və Səfa Poladov haqqında ömürlük həbs cezasının dəyişdirilməsinə dair şikayəti icraata götürməkdən imtina edib. Hüquq müdafiə təşkilatları bildirirlər ki, hər 3 ömürlük məhkum bərəsində çıxarılmış ölüm cəzası qanunsuz olaraq ömürlük azadlıqdan məhrumetmə ilə evezlenib. Ölüm hökmünün 2000-ci ilədək qüvvədə olan Cinayət Məcəlləsinin (CM) 23-cü maddəsinə əsasən bağışlanma ilə 20 ilədək azadlıqdan məhrumetmə cəzası ilə əvez edilməsi də mümkündür, buna qanunlar da yol verir.

Ötən 21 il ərzində hər 3 "OMON"çu, onların yaxınları dəfələrlə ölkə rəhbərliyinə əfv olunmaları üçün müraciətlər ünvanlayıblar. Bu il de oxşar müraciətlər olub. Ümidlər var ki, veriləcək əfv siyahısında hər 3 şəxsin adı olacaq.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Qaz qəni haqda bayram yazısı

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Bilmirəm bu əcaib qanunauyğunluğa diqqət eləmisinizmi: hansı cəmiyyətlərdə, dövlətlərdə qadına hörmət yoxdursa, oralarda bugünkü 8 mart bayramı daha təntənəli və fışqırıq formalarla keçirilir. Ləp o məşhur "kimdə nə yoxdursa, ondan çox danışır" şablonuna uyğundur.

Örnək üçün yadınıza SSRİ-ni salın. Əslində bu 8 martı keçmiş sosialist ölkələri düşərgəsinə dəb salan elə SSRİ olmuşdu. Klara Setkin, Roza Lüksemburq, qadın hüquqları, nə bilim nələr... Ancaq SSRİ klassik patriarchal mağara dövləti idi və orada ən hörmətsiz, əzab çekən cins elə qadınlar idilər. Sovetlərin az-maz rahatlığı kişilər üçün düşünlüdü. Həm iş, həm istirahət baxımından. Qadınlara ən pis və az maaşlı işlər verildi. Qadınlar üçün kosmetika bir yana, zəruri elementar gigiyenik vasitələr tapılmırı. Hələ mən nadir eksponata dönmüş məşət əşyalarını demirəm. O qədər axmaq hökumət idi ki, Anqola üçün tank düzəldirdi, ancaq lənkəranlı qadın evinə tozsoran ala bildirdi.

Ancaq ən dəqiq misal SSRİ-yə rəhbərlik edənlərin cinsiyyətini yada salmaqdır. Əgər fikir versək, 70 il ərzində o dövlətin ali rəhbərliyində - Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsində, "Politbüro" adlanan Siyasi Büroda cəmi 1 qadın üzv olmuşdu! Qadına nifretin, aşağılayıcı münasibətin daha buynuzu olmaz ki. Həmin 1 nefər qadın isə Yekaterina Furtseva olub, o da patriarchal komunist rejimində təzyiqlərə dözmədən 2 dəfə intihara cəhd edib, ikinci dəfədə ölüb.

Sözləşmiş, bilmirəm buna diqqət elemisınızmi, təkalıahlı, İbrahimî dinlərin (*iudaizm, xristianlıq və islam*) və əski komunistlərin *bir-birini dolayısı ilə dəstəkləməsi, müttəfiqliyi həm də qadına münasibətdə ortaya çıxır*. (*Bizim mollaların qabaqlar belə sevimli səhbət teması var idi: "Kommunizmi Marks Qurandan götürübdür". Nə qədər güləmli olsa da, hətta bir ara müstəqillik dövrümüzə Azərbaycan İslam Partiyası ilə Azərbaycan Kommunist Partiyası müttəfiqlik sazişi imzalamışdı. Ateistlər və dindarların ittifaqı - bunu Axundov da təsvir eləməkdə çətinlik çəkərdi*). Hər biri ikiüzlülüyün, riyakarlığın mükəmməl modelərini yaradıblar. Qadına məhəbbətdən dəm vurublar, ancaq idarəciliyə qadını yaxın buraxmayıblar. Qadının ayağı altında cənnət olması haqda romantik hədislər uydurublar, ancaq həmin ayağın hətta evin içində də konkret marşrutunu cızma haqqını yalnız erkəklərə tanıyıblar. "Arvadsan, Öl yerində, ancaq ildə bir gün 8 martda, öləndə isə o biri dünyada ərinə yaxşı qulluq etdiyin üçün mükafat, ənam alacaqsan!" - xəstə mənətiq budur.

Eyni riyakarlıq indi də davam edir, kişi və qadının bərabər hüququnu çağdaş, müstəqil Azərbaycanımızda da yaranmamışdır. Üstəlik, yoxsulluq, iqtisadi çətinliklər əlini göyə qaldıran adamları artırır, onların isə qadına aşağılayıcı, qul münasibətini yuxarıdakı abzasda azaciq təsvir etdim. Hazırda Azərbaycanda dövlət idarəciliyində, real vəzifələrdə çalışan qadınların sayı belə bir əlin barmağı qədər də deyil. O bir-iki nəfəri də ya haçansa vəzifədə olmuş ərinin, atasının hesabına, ya da guya gender bərabərliyimizin görüntüsünü yaratmaq üçünsaxlayırlar, əslində administrativ təsirləri sıfır yaxındır.

Sonda "Azəriqaz"dan növbəti şikayətimi burda yazım. Yenə bunlar səhər saat 9-dan axşama qədər Binəqədinin böyük hissəsinə qaz verilməsini dayandırıblar. Yenə bizim qazı xaricə satırlar. Əger vətəndaşa satmaq ucuzdur, xarici daha çox pul verirsə, buyurun, qiyməti qaldırın. Əks halda, bu nə heyvəreləkdir, bu nə bərbad sistemdir? Bakıya qaz vermirlər, əyalətin qazlaşmasından dəm vururlar. Ya da bu qazı kəsməyi nəse bir alqoritmə salın, camaat işini bilsin. Misal üçün, sutkada 2 saat qaz olsun. Su elə gəlir, ölmürük ki? Lazım gəlsə, evin damına qaz çəni də qoyarıq. Yiğib sonra işlətmək üçün.

apreldə
 16 **Türkiyəde keçiriləcək prezident-üsul idarəsinə keçidi nəzərdə tutan konstitusiya dəyişikliyi ilə əlaqədar referendumu qardaş ölkədə həm dəstəkləyənlər, həm də buna qarşı olanlar var. Referendum və onun nəticələrini dəstəkləyənlər "evet"lər, bunun əleyhina çıxanlar isə "həyir"lər olaraq adlandırılır. Günlərdir ki, sosial şəbəkələrdə, mediada da bu iki qrup arasında müzakirələr getməkdədir.**

dir ki, o qədər də rol oynamır. Bu, Türkiyənin daxili işidir. Bunun hansının Türkiyəyə lazımlığına gelincə isə düşünürəm ki, "evet" deyənlər Türkiyəni geriye sürükləyirlər və cumhuriyyət dəyərlərindən yan keçirlər. Onlar hakimiyyətin bir əldə cəmlənməsinin dadını çıxarmaq isteyirlər. Ancaq bu, düşünürəm ki, Türkiyə üçün yaxşı heç nə vəd etmir".

ADP sədri Sərdar Cələloğlu bildirib ki, məsələyə si-

bet düzgün müəyyən olunub, hakimiyyətin paylanması doğru həyata keçirilərsə, bu, Türkiyəni parçalamaqdan və Yaxın Şərqdə olan digər dövlətlər kimi acı tale yaşamaqdan xilas edə bilər. Strateji olaraq isə Türkiyə düşmənlərinin el-qolunu bağlayar".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə söyləyib ki, qanunların sərtləşdirilməsi və hakimiyyətin mərkəzləşdirilmiş qaydada idarə olunmasına əleyhinədir:

Azerbaycanda kim "evet", kim "həyir" deyir-mövqelər

Partiya rəhbərlərinin referendumla bağlı yanaşmaları fərqli olşa da, ümumi arzuları birdir: Türkiyənin daha da qüdrətlənməsi...

Məlum olduğu kimi, Türkiyədə baş verən istənilən hadisə Azərbaycana da təsir edib, burada böyük reaksiyalara səbəb olur. İstər Türkiyədə baş verən terror hadisələri, istərsə də qardaş ölkənin uğurlarını Azərbaycanda eksəriyyət özünükü bilir və bu hadisələr görə heç də Türkiyə xalqından az təsirlənmir. Elə siyasetdə də bu belədir.

Bəs Azərbaycanın tanınmış siyasileri keçiriləcək referendum barəsində nə düşünlər? Onlar "evet"dir, yoxsa "həyir"?

İctimai şəxslər məsələ ilə əlaqədar müxtəlif fikirlər söylədilər.

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədri Sabir Rüstəmxanlı "Yeni Müsavat" a bildirdi ki, Türkiyədə gedən müzakirələrə kənardan müdaxilə etmək doğru sayılmasız: "Türkiyə vətəndaşlarının, seçicilərinin adından danışmaq səlahiyyətim yoxdur. Hazırda orada uzun müzakirələr gedir, kənardan bizim müdaxiləmiz, hesab edirəm ki, doğru sayılmasız. Türkiyə üçün xeyrli-ugurlu olsun. Hansı yol Türkiyə üçün məqbuludursa, yəqin ki, onu da seçəcəklər. Mənim buna "bəli" və ya "xeyr" dəmək haqqım yoxdur. Təbii ki, müəyyən yanaşmam və fikrim var, ancaq bu gün həmin müzakirələrə qatılmırıam".

KXCP sədri Mirmahmud Mirəlioğlu isə "Yeni Müsavat" a bildirib ki, "evet" deyənlər Türkiyəni geriye sürukleyirlər:

"Bu məsələdə bizim "evet" və ya "həyir" deməyimiz, bəlli-

yasi yox, elmi baxımdan yanaşdıqda, prezidentli respublika quruluşuna kecid Türkiyə üçün faydalıdır: "Biz bu məsələyə siyasi baxımdan yanaşa bilmərik. Çünkü bu, Türkiyənin daxili işidir. Ancaq məsələyə elmi yanaşanda məlum olur ki, etnik çoxluğu olan dövlətlərdə parlamentli respublikalar dağılmağa meyllidir. Prezidentli respublikalar isə bunun əksinə olaraq möhkəmdir. Ona görə də politologiyada belə bir fikir var ki, böyük dövlətlərdə prezidentli, kiçik dövlətlərdə isə parlamentli respublika olmalıdır. Bunun bir səbəbi də odur ki, böyük dövlətlərdə parlamentli respublika ölkənin dağılması, kiçik dövlətlərdə prezidentli respublika diktaturaya getirib çıxarır. Bu baxımdan, indiki halda Türkiyədə prezidentli respublika quruluşuna kecid strateji maraqları baxımdan tamamilə düzgündür. Hesab edirəm ki, hakimiyyət qollarının arasındaki münasi-

bet düzgün müəyyən olunub, hakimiyyətin paylanması doğru həyata keçirilərsə, bu, Türkiyəni parçalamaqdan və Yaxın Şərqdə olan digər dövlətlər kimi acı tale yaşamaqdan xilas edə bilər. Strateji olaraq isə Türkiyə düşmənlərinin el-qolunu bağlayar".

AG Partiyasının sədri Tural Abbaslı bildirib ki, onlar "evet" deyənlərin tərəfindərlər:

"Ümid edirik ki, belə də olacaq. Çünkü bugünkü Türkiyənin vəziyyətinə görə onlara güclü bir dövlət idarəciliyi institutu lazımdır. İcraedici aparatın ikibaşlı sistemdənə, mərkəzi sisteme keçidi daha

Əli RAIS

Xarici işler naziri Elmar Məmmədyarovun iki günlük Rusiya səfərində, gözönüldüyü kimi, əsas müzakirə mövzusu Dağlıq Qarabağ problemi olub. Artıq ekspertlərin səfərlə bağlı bir sıra proqnozları səslənməkdədir. Onlar daha çox bu səfərin son aylarda ikinci aprel savasının ola biləcəyi ilə bağlı istər Azerbaycan, istərsə də Ermenistan içtimaiyyətində səslənən fikirlərə bağlı olduğunu qeyd edirlər.

Son günlərdə Azərbaycan ve Ermenistan arasındaki cəbhədəki gərginliyin Rusiyada narahatlıq yaratdığı özünü bürüze verməkdədir. Təsadüfi deyil ki, Məmmədyarovun Moskva səfəri ilə eyni gündə Rusiya Təhlükəsizlik Şurasının katibi, general Nikolay Patruşevin İrəvan səfəri başlayıb. Səfər zamanı əsas müzakirə mövzularından biri Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında gərginliyin artması olub.

Virtualaz.org erməni KİV-lərine istinadən xəber verir ki, bu məsələ Nikolay Patruşevlə Ermenistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi, general Yuri Xaçaturovun görüşündə de müzakirə olunub. Nikolay Patruşev prezident Serj Sərkisyanla da görüşüb. Görüşdə Ermenistanla Rusiya arasında hərbi-təhlükəsizlik və iqtisadi sahələrdə əməkdaşlıqdan danışılıb.

Göründüyü kimi, təkcə ermənilər deyil, onlara havadarlıq edənlər də qarşısından gələn aylıq ciddi narahatlıq keçirirlər.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli generalın İrəvan səfərinin aprelin 2-dəki seçimlərlə bağlı olduğunu düşünür: "Nikolay Patruşevin Ermenistana səfəri çox güman ki, aprelin 2-də keçirilən parlament seçimlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması ilə bağlıdır. Bu sıraya atəşkəsə eməl olunması amilini də əlavə etmək olar. Şəxşən mən Rusyanın təlaşda olduğunu hiss etmirəm. Moskva, sadəcə, ənənəsinə uyğun olaraq seçkiqabı preventiv tədbirlər həyata keçirir. Bu, təlaşdan daha çox nəbz yoxlanılması kimi dəyərləndirilə bilər".

E.Mirzəbəyli Məmmədyarovun Rusiya səfərindən bir sıra nəticələrin meydana çıxığını vurğuladı: "Xarici işler nazirlərinin görüşdən sonra keçirdikləri mətbuat konfransında səsləndirdikləri fikirlərə ümidi vericən isə tapmaq üçün mübəlişə ustası olmaq lazımdı. Mətbuat konfransında nəzərə çarpan yeganə pozitiv məqam Lavrovun "dənisiqların səviyyəsində razı olduğunu" bildirməsi, Elmar Məmmədyarovun isə Rusiyaya təşəkkür etməsi oldu. Rusyanın xarici işler naziri şübhəsiz ki, fərqli bir mövqə sergiləyə bilərdi, əks halda, ölkəsinin vasitəçilik missiyasını inkar etmiş olardı. Elmar Məmmədyarov da çox güman ki, Rusiyaya nəzakət xətrinə təşəkkürünü bildirdi. Əks təqdirdə, Rusiya təşəkkür etmək üçün elə bir səbəb görmürəm. Amma rusi-

yalı nazir Azərbaycanla Ermənistanın razılaşmadan çox uzaq olduqlarını dilə gətirmək-lə dolayısıyla prosesin dalana dirəndiyini də etiraf etdi. Bu səbəbdən ümidişənək üçün tutarlı əsas olmadığı qənaətdən dəyəm. Ola bilsin ki, diplomatik əlaqələrin 25 illiyi Məmmədyarovun səfərinin gerəklişdirilməsi üçün vesile olub. Çünkü Lavrovun melum açıqlamasından sonra diplomatik münasibətlərdə müəyyən soyuqluq yaranmışdı. Bu soyuq-

və təbii ki, Lavrovun əvvəlki mövqeyində qalması deməkdir".

Politoloq Rusyanın Ermənistandaki seçimlərdə maraqlı olduğunu da qeyd etdi: "Görünən odur ki, Rusiya Ermənistandaki seçimlərin sakit bir şəraitdə keçməsində və hakimiyətin başqa bir formaya məməri yolla, telətümüş transformasiya olunmasında maraqlıdır. Bunu Rusiya və Ermənistən hakimiyətinin davranışlarından da sezmək mümkündür. ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu

Rus generalının İrəvan səfərinin perdearxası

Nikolay Patruşevin Ermənistana səfəri aprelin 2-də keçirilən parlament seçimlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması ilə bağlıdır

lüğün aradan qaldırılması üçünsə pozitif bir bəhanəyə ehtiyac duyulurdu. Görünür, diplomatik münasibətlərin 25 illiyi görüşətənəfəndə pozitif fon və imkan yaradıb. Lavrovun yanvar ayında açıqlaması ilə indiki mövqeyi arasında isə elə də ciddi fərq görmürəm. Rusyanın xarici işler naziri yanvar ayında əsl rus siyasetçisi kimi danışmışdı, Məmmədyarovla görüşdə isə fikirlərinə müəyyən diplomatik rəng qatmaq məcburiyyətində idi. Çünkü başqa bir ölkənin xarici işler naziri ilə görüşürdü. Belə görüşlərdə diplomatik etiket qaydalarının nəzərə alınması zəruridir. Lavrovun "tərəflər razılaşmadan çox uzaqdır" deməsi isə onun yanvarda şölediklərinin dəhə diplomatik şəkildə təkrarıdır. Yeni Rusyanın Ermənistana təsiri göz qabağındadır. Rəsmi İrəvana təsir və təzyiq göstəre biləcək, onun işğaldan çəkindirəcək yeganə güclə Rusiyadır. İndiki halda Ermənistən işğalçı, Azərbaycan isə işğala məruz qalan tərəfdır. Əgər Rusiya məsuliyyəti tərəflərinin üzərinə atırsa, bu o deməkdir ki, Moskva Ermənistənə təzyiq göstərmək niyyətində deyil. Eyni zamanda Azərbaycanın da hərbi yolla öz torpaqlarını azad etməsinə maneə yaradır. Bu isə elə Ermənistənin müdafiə olunması

Moskva heç bir halda hərbi əməliyyatların genişlənməsinə imkan verməyəcək. Nə seçki-dən önce, nə də ki, sonra... Ola bilsin ki, Kremlin Ermənistanda keçirilən parlament seçimlərinin dən sonra Qarabağ mövzusunda fərqli planları var ve Moskva bu prosesə Ermənistandaki siyasi qüvvələrin daha geniş spektrini cəlb etmək istəyir. Hər halda, bütün bunlara seçimlərdən bir neçə ay sonra Qarabağla bağlı bir mövzü ortaya qoyub tədbir keçirmək aktual deyil. Bu məsələ yeniden aktuallaşsa, cəbhədə gərginliklər baş qaldırsa, biz təbii ki, öz mövqeyimizi bildirəcəyik. Gündəmde Qarabağ mövzusuna harada durursa, müxalifət də kütləyə uyğun şəkildə mövqeyini sərgileyir. Ötən ilədək aprel savaşını Qarabağ etrafında gəden münaqişələrdən ayrılb, ayrıca bir məsələ kimi baxmaq düzgün deyil. Ona görə de bu il həmin hadisələrin ildönümünü qeyd etməyin heç bir menasi yoxdur. Bizim o hadisə ilə bağlı hansısa bir siyasi qərar qəbul etməyimiz doğru deyil. Düzdür, aprel döyüşləri göstərdi ki, Azərbaycan xalqı hər an torpaqlarını işğaldan azad etmek üçün təpadən dırnağa qəder silahlanmağa, döyüşməyə hazırlıdir. Aprel hadisələri həm de onu göstərdi ki, Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı Azərbaycan Rusyanın hələ də ciddi təzyiqləri altındadır. Bu hadisələr Qarabağla bağlı uğurlu döyüşlərdən biri kimi gedir".

E.Mirzəbəyli həmsədrlərin gözlənilən Azərbaycan səfəri-nə də toxundu: "Minsk Qrupu həmsədrlərinin səfərini dəhətənəfəndən nəzərə alınması zəruridir. Lavrovun "tərəflər razılaşmadan çox uzaqdır" deməsi isə onun yanvarda şölediklərinin dəhə diplomatik şəkildə təkrarıdır. Yeni Rusyanın Ermənistana təsiri göz qabağındadır. Rəsmi İrəvana təsir və təzyiq göstəre biləcək, onun işğaldan çəkindirəcək yeganə güclə Rusiyadır. İndiki halda Ermənistən işğalçı, Azərbaycan isə işğala məruz qalan tərəfdır. Əgər Rusiya məsuliyyəti tərəflərinin üzərinə atırsa, bu o deməkdir ki, Moskva Ermənistənə təzyiq göstərmək niyyətində deyil. Eyni zamanda Azərbaycanın da hərbi yolla öz torpaqlarını azad etməsinə maneə yaradır. Bu isə elə Ermənistənin müdafiə olunması

şölvəmək isə çox çətdir".

□ Cavanşir ABBASLI

Müqabil Baxışov

Azərbaycanda həbs olunan PKK tərəfdarı kimdir...

Sülhəddin Əkbər: "Terror

təşkilatlarına qarşı sərt, səmərəli və effektli fəaliyyət göstərmək lazımdır"

Ləğət Rayon Təhsil Şöbəsinin sabiq metodisti, PKK li-deri Abdulla Öcalanın təbligatçı kimi təmənan Müqabil Baxışov Martin 6-da məhkəmə qarşısına çıxarılib və 4 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib.

Müqabil Baxışov kimdir?

Öncə qeyd edək ki, M.Baxışov ötən il noyabrın 29-da saxlanılmışdı. O, külli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq etməkdə təqsirli bilinib və Cinayət Məcəlesinin 178.2.2 və 178.2.3 maddələri ilə məsuliyyətə cəlb edilib.

Laçın Rayon Məhkəməsinin onun barəsində 2 ay 19 günlük həsab-qətimkən tədbiri seçilmişdi.

Müqabil Baxışov PKK lideri Abdulla Öcalana xüsusi simpatiyası ilə seçilən şəxsdir və mətbuatda, sosial şəbəkələrdəki səhifəsində açıq şəkildə PKK-nın təbligatını da aparır. O, nümayişkaranə şəkildə PKK bayrağını paylaşır, onunla şəkil çəkdirək yayırı.

2014-cü ilə - hələ təhsil şöbəsində işləyərkən onun yanlığının, tanışlarının adına 100 min dollardan çox kredit götürürək ölkədən qaçırdığı, Kürdəstan adlandıranıra olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə özgənin əmlakını qəsdən məhv edərək qərəzli hərəkətlər edib. Bundan başqa, Müqabil Baxışov 18 iyun 2012-ci il tarixdə Ağcabədi Rayon Polis Şöbəsinin inzibati binasının qarşısında gecə işıqlandırıcı dırını sindirib".

2013-cü ilde Laçın Rayon İcra Hakimiyyətinin M.Baxışov-la bağlı yaydığı bəyanatda deyilir:

"2012-ci il iyunun 18-də Laçın rayonunun Şeylanlı kənd sakini Müqabil Baxışov sərəx vəziyyətde Ağcabədi rayon "Aqroinvest" Kredit İttifaqının Ağcabədi rayon filialına gelərək filialın müdürü vəzifəsində işləyən Vədidi Mehtiyevi söyüb təhqir edərək ona xəsarət yetirmiş, idarədə yerləşən əşyaları dağıtmış, V.Mehtiyeva 300 manat dəyərində maddi ziyan vurmaqla, ictimai qaydanı kobud surətdə pozan, cəmiyyətə açıqca hörmətsizlik ifadə edən, vətəndaşlar üzərində zor tətbiq olunması ilə və ya belə zorun tətbiq edilməsi hədəsi ilə özgənin əmlakını qəsdən məhv edərək qərəzli hərəkətlər edib. Bundan başqa, Müqabil Baxışov 18 iyun 2012-ci il tarixdə Ağcabədi Rayon Polis Şöbəsinin inzibati binasının qarşısında gecə işıqlandırıcı dırını sindirib".

Ekspert Sülhəddin Əkbər "Yeni Məsəvət" a bildirib ki, terror təşkilatına üzv olmaq, terror təşkilatı ilə əlaqə saxlamaq on ağır cinayətlərdən biridir:

"Onun da müvafiq cəzası olmalıdır. Ümumiyyətə, nəzərə alaqlı ki, dünyada beynəlxalq terrorizmin yayılması təhlükəsi artıb və terror təşkilatları bir-birilərinə hətta sifariş de verirlər. Eyni zamanda nəzərəalsa ki, Azərbaycanda terror təhdid səviyyəsi yüksəkdir, o zaman hansı terror təşkilatlarına aid olmasından asılı olmayaq, terrorizmə, terror təşkilatlarına qarşı sərt, səmərəli və effektli fəaliyyət göstərmək lazımdır. Son dövrlərdə Türkiyənin PKK-ya qarşı apardığı effektli mübarizə öz neticəsini verir və bu terror təşkilatının fəaliyyətində aktivliyin nisbi azalması müşahidə olunur. Fəaliyyət istiqaməti həzirdə Türkiyə, İraq və Suriyanın şimalıdır".

S.Əkbər bildirib ki, hazırda İŞİD daha çox təhlükəlidir: "İndiki halda hesab edirəm ki, PKK-dan çox İŞİD təhlükəsi yüksəkdir və Azərbaycan xüsusi xidmət orqanları İŞİD-le bağlı olan terror təşkilatlarına daha çox diqqət ayırmalıdır. Çünkü İŞİD-ə qarşı mübarizə kəskinləşdikcə, bu terror qruplaşmasının nəzarətində həm İraqda, həm de Suriyada olan erazilər kiçildikcə, təbii ki, onların ətraf bölgələrə yayılma ehtimalları da artır. Bunu da nəzərə almaq lazımdır ki, İŞİD-in səralarında həm MDB ölkələrindən, həm Şimali Qafqazdan - Gürcüstəndən və Azərbaycandan vuruşanlar var. Bu faktı gözardı etməmək lazımdır. İŞİD-in son zamanlar dağılara çəkilmesi ilə bağlı müzakirələr gedir. Hesab edirəm ki, İŞİD-in gelecek fəaliyyəti bundan sonrakı strategiyasına bağlıdır. Düşünürəm ki, bu, operativ, taktiki xarakter daşıyan qərarıdır. Bundan sonra İŞİD hansı strategiyani tətbiq edəcək, hələ ki müəyyən deyil".

□ Əli RAİS

İsveç olacaqdıq, ola bilmədik...

Xalid KAZIMLI

Uzun illər önce yaşadığımız ölkənin, quracağımız dövlətin gələcəyi ilə bağlı xəyallar qurarkən, prioritet məsələ dövlətin sosial yönümlü olacağıydı. Bu dövlətdə təqaüdürlər, ömrünü, cavan illərini dövlətin qüdrətlənməsinə sərf etmiş insanlar rifah içinde, avropalı həmyaşlıları kimi asudə yaşayacaqdılar, təhsil, səhiyyə pulsuz, qadınlara, uşaqlara qayğı yüksək səviyyədə olacaqdı.

Gözümüzündə parlaq örnekler də vardi - İsveç, Norveç, Finlandiya, Yaponiya, Danimarka, Hollanda, Kanada, Cənubi Koreya və s.

Bu, o zamanlar idi ki, Azərbaycanın zəngin təbii resurslarının istismarı genişlənmişdi, ölkəyə xarici valyuta sel kimi gəldi və sosial yönümlü layihələrin icrasına ayrımaq üçün maddi imkanlar böyümüştü.

Ancaq dövlətin sırf sosial yönümlü olmasının qarşısında ciddi bir engel də vardi - Qarabağ münaqişəsi, militarist və aqressiv qonşu...

Ermenistanın Rusiyadan 1 milyard dollarlıq silahi müftə-müsəlləm tədarük etməsi vadar edirdi ki, Azərbaycan da silaha, orduya milyardlar xərclesin.

Bu, sosial yönümlü dövlət olmaq təşəbbüsünün qarşısında başlıca manə iddi. Bir də mənəsiz şou-əyləncə, idman yarışlarının təşkiline xərclənən, daha doğrusu, bu gün havaya sovrulmuş kimi görünən milyardlar vardi.

Bu iki "dəyirman" (hərbi xərclər və Azərbaycanı şöhrətli etmək şövqü) dövlətin getməli olduğu iki əsas istiqaməti əlyetməz etdi. Neticədə ölkə nə sosial yönümlü ola bildi, nə də iqtisadi yönümlü.

Bu gün biz belə bir duruma gelib çıxmışq. Neftin qiymətinin ucuzlaşması və hasilatın zəifləməsi ilə ölkəyə gələn xarici valyutanın azalması dövləti qənaətcil olmağa vadar edib.

Dövlət büdcəsindəki payı azalan əsas sahələr sosial xarakterlidir, təhsilə, səhiyyəyə ayırmalar ildən-ilə artmalı olduğu halda, məhdudlaşdırılıb. Bir çox sosial yönümlü layihələrin gerçəkləşdirilməsi təxirə salınıb.

Hələ iş bununla bitmir. Daha az təqaüdüyə (həm də daha qısa müddətde) pensiya vermək üçün təqaüdə çıxmaya yaşı qaldırılır. Səhiyyədə pullu xidmətlər artır. Təhsildə də həmçinin. Artıq tələbə qəbulu ödənişlidir.

Düzdür, ömrür bir, ya iki dəfə verilən imtahanın ödənişli (40-50 manat) olması ailə büdcəsinə sarsıtmayacaq, ancaq sosial yönümlü olacağı umulan dövlətin gəlib abituryentlərdən "pullu imtahan" götürməsi alqışlanacaq addım deyil.

Hər xırda inzibati xətaya, qayda pozuntusuna görə tətbiq edilən cərimələr də çoxsaylı və iriməbləqli olub. Hiss olunur ki, dövlət öz boşalan xəzinəsini "daxili imkanlar hesabına", öz vətəndaşlarından pul çıxarmaqla doldurmaq fikrindədir.

Bu yerde adamın yadına "Atletiko" (Madrid) futbol klubunun oyunçularının formasının sinəsində (sonrakı il isə arxasında) həkk olunan "LAND OF FIRE - AZERBAIJAN" sözləri və buna görə klubə ödənilən milyonlar düşür.

Tələbə qəbulundan, ödənişli imtahanlardan geləcək vəsatı o pulların dördə biri qədər olmayıcaq.

Ən pisi odur ki, bir neçə il önce seçilen xətdən (Azərbaycanı idman və əyləncə yarışlarıyla dünyaya tanıtmış) hələ də imtina edilmeyib.

Əlbəttə, 2017-ci il İslam Oyunlarının Bakıda keçirilməsi barədə beynəlxalq anlaşma əldə edildikdən sonra ondan imtina etmək, razılışmanı dəbəbələmək biabırılıq olardı, amma hər halda dönyaňan en varlı ölkələrinəndə biri olan Küveytin, elecə də maliyyə çatışmazlığını səbəb göstərərək yarışmalara qatılmaq istəməyen ölkələrin xərclərini ödəməye söz verməmək dəha məntiqəyüğün sayılardı.

Biz axı nədən bu kimi durumlarda həmişə üzüyüşənəq sponsor olmalıyıq? Olmasın 40 ölkə, olsun 32 ölkə, fərq etməz, yarışma baş tutacaq, bitib gedəcək, bir ildən sonra da unudulacaq.

Hər dəfə belə edəndə isə bu, milyonlarla vəsaitin ölkə insanların rifahına, ehtiyaclarına deyil, müftəxor əcnəbilerin səyahət və əyləncəsinə xərclənməsi deməkdir.

Bizim yerde (boyda) olan dövlətlərdən heç biri belə etmir, hamısı pulunun qədrini bilir.

Uzun illər önce biz İsveç kimi sosial yönümlü dövlət olmaq isteyirdik, gəlib sosial məsələləri vecinə almayan dövlət olduq.

Həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Əli İnsanov barəsində başlanılmış cinayət işinin istintaqı yekunlaşdı. Bu barədə "Trend"ə "Ə.İnsanovun vəkili Təgrul Bayayev məlumat verib.

Vəkil bildirib ki, cinayət işinin istintaqı başa çatıb və iş tanışlı mərhələsinə verilib: "Həzirdə işlə tanış oluruq. Bu həftənin sonuna işlə tanış olma mərhələsi başa çatacaq və cinayət işinin materialları baxılmaq üçün məhkəməyə göndərilecek".

Qeyd edək ki, sabiq nazir qarşı ireli sürülmüş 3 maddədən edilən şikayət çərçivəsində Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi müraciəti qəbul edib. Bu barədə Avropa Məhkəməsi fevralın 8-də Əli İnsanova rəsmi məlumat göndərib.

Qeyd edək ki, ötən il avqustun 24-də həbsdə olan sabiq səhiyyə naziri Ə.İnsanov barəsində Cinayət Məcəlləsinin 234.1 (satış məqsədi olmadan qanunsuz olaraq narkotik vasitələri və ya psixotrop maddələri şəxsi istehlak miqdardan artıq miqdarda əldə etmə və ya saxlama), 315.2 (hakimiyyət nümayəndəsinə xidmeti vəzifələrini yerinə yetirərək təhəlikələ olmayan zor tətbiq etmək məqavimət göstərmə, xidmeti vəzifələrini yerinə yetirməsi ilə əlaqədar ona və ya onun yaxın qohumlarına qarşı belə zor tətbiq etmə və ya zor tətbiq etmə hedəsi ilə hədələmə, bu maddədə göstərilən şəxslərə qarşı həyat və sağ-

Əli İnsanovun işi məhkəməyə gedir - 22 martda 71 yaşını azadlığda qeyd edəcəkmi?

Sabiq nazir Qurban bayramına, Qurtuluş gününə, ya da ilin sonunda əfvə ümidi edə bilər, amma...

lamlıq üçün təhlükəli olan zor tətbiq etmə) və 317-2.1-ci (cəzaçəkmə müəssisələrində və ya istintaq təcridxanalarında saxlanılan şəxs tərefindən qadağan olunmuş əşyaların hazırlanması, saxlanması, gəzdirilmesi, daşınması və ya istifadəsi, eyni əməller təkrar töredildikdə) maddələri ilə cinayəti başlanıb.

Ötən il oktyabrın 11-də Ə.İnsanov barəsində Qaradəğ Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə 3 aylıq həbs-qətimkən tədbiri seçilib. Bu il yanvarın 11-də prokurorluğun təqdimatı ilə Qaradəğ Rayon Məhkəməsi Ə.İn-

sanov barəsində həbs-qətimkən tədbirinin daha 2 ay, martın 3-də isə daha bir ay uzadılması barədə qərarlar çıxbı.

Ə.İnsanov 2005-ci ilin oktyabr ayında həbs edilib. O, dövlət vəsaitlərinin mənimənilməsində və dövlət aktivlərinin qanunsuz özəlləşdirilməsinin təşkilində ittihad olunub. 2007-ci ilin aprel ayında Ə.İnsanov Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə əmlakı müsadirə olunmaqla ve 3 il ərzində dövlət vəzifəsi tutması qadağan edilmək, 11 il müdətində azadlıqdan məhrum edilib.

□ ORXAN

dıqda istenilen teqibi təsəvvürə gətirmək artıq mənim üçün aşkarıdır", - E.Sabiroğlu bildirib (contac.az).

Rüfət Səfərov 9 sayılı cezəçəkmə müəssisəsində saxlanılır. O, bu il yanvarın 19-da da 7 sutkalığa cərimə kamerasına (karser) salınıb.

Keçmiş müstəntiq parlamentin keçmiş deputati, hakim Yeni Azerbaycan Partiyasının yaradıcılarından biri Eldar Sabiroğlunun oğludur. 2016-ci il yanvarın 15-də R.Səfərov rüşvet almaq ittihadı ilə həbs olunub. Lakin yanvarın 22-də o, ev dəstəqləğinə buraxılıb. R.Səfərov ittihadı redd edib və cinayəti işinin sıfır olduğunu bildirib. R.Səfərov 2016-ci ilin sentyabrında 9 il azadlıqdan məhrumetmə cəzasına məhkəmə edilib. Dekabrın 22-də Apelyasiya Məhkəməsi R.Səfərovun barəsində hökmü qüvvədə saxlayıb.

Keçmiş müstəntiq həbsxanada kimlə dalaşır?

Atası deyir ki, Rüfət Səfərovu qapalı həbsxanaya köçürmək istəyirlər

Zərdab Rayon Prokurorluğunun keçmiş müstəntiq Rüfət Səfərov otaq yoldaş ilə mübahisə etdiyinə görə 3 günlüğü karsa salıb. Bu barədə Rüfət Səfərovun atası Eldar Sabiroğlu həbsxana növbətçi Babayevə istinadən bildirib.

"Kapitan Babayevin nezərinə çatdırıldım ki, mübahisənin nədən ibarət olduğunu söyleyin, ancaq o, bundan imtina etdi. Təxminən 15-20 gün bundan əvvəl də qəsdən təxribat yaradaraq onu 7 günlüyü karsa gəndərmişdilər", deyə, o qeyd edib.

E.Sabiroğlu bildirib ki, qısa müddətde bu, ikinci defədir ki, Rüfət Səfərovun ətrafında təxribat hazırlayaraq onu cəzalandırırlar.

"Yəqin hansısa yeni bir işlər

Rüfət Səfərovu qapalı cəzaçəkmə müəssisəsinə göndərme həsrliqlər aparılır. İnsaf və vicdan yaxşı bir əlamətdir, bu, olma-

Nadir Səlifov

"Lotu Quli" ləqəbli kriminal avtoritet Nadir Səlifovun yeznəsi Vüdadi Hüseynov növbəti dəfə Bakıda hakim qarşısına çıxarılıb.

"Lotu Quli"nın yeznəsi martın 15-də ifadə verəcək

Musavat.com xəbər verir ki, V.Hüseynov narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsində təqsirləndirilərək həbs edilib.

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Ramella Alılahverdiyevanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə məhkəmənin hazırlıq iclasının vaxtı təyin edilib. Növbəti məhkəmə prosesi

martın 15-nə təyin edilib. Martin 15-də ittihad aktı elan olunacaq və V.Hüseynov ifadə verəcək.

İttihad aktına əsasən, V.Hüseynov 2016-ci ilin aprel ayının 30-da saxlanılıb. V.Hüseynov barəsində CM-in 234.4.3-cü (qanunsuz olaraq narkotik vasitələri, əldə etmə, saxlama, daşma, göndərme və ya satma, külli miqdarda tö-

rədildikdə) maddəsi ilə ittihad irəli sürüllüb.

Xatrıladaq ki, ötən il Səbəyl rayonunda "Bulaq" restoranda kriminal qruplaşmaların üzvləri arasında silahlı atışma olmuşdu. Vüdadi Hüseynov və onurlarla kriminal aləmə yaxın olduğu deyilən şəxslərin saxlanılması həmin ərefəyə təsadüf edir.

□ İ.MURADOV

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ danışqlarında müəyyən hərəkətlilik müşahidə edilməkdədir. Belə ki, Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarovun Moskvaya iki günlük sefərinin ardınca ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlerinin bu həftə Azərbaycana gələcəyi xəbəri yayılıb. Bu barədə rusiyalı həmsədr İgor Popov bildirib. Onun sözlərinə görə, bu həftə ərzində o, digər vəsitiçilərlə birgə Bakıya təşrif buyuracaq.

Həmsədrler səfər çərçivəsində prezident İlham Əliyevlə, xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarovla görüşəcək. Popovun dediyinə görə, Ermənistana səfər ayrıca bir vaxtda reallaşacaq.

***

Bəs vəsitiçilərin Bakıya budəfəki görüşü nə ilə əlamətdar olacaq? Təessüf ki, suala pozitiv cavab vermək mümkün deyil. Çünkü ötən ilin aprel döyüşlərindən keçən 11 ayda nə həmsədrlerin, nə də işgalçı Ermənistən konfliktin həllinə yanaşmasında ciddi dəyişiklik baş verməyib. Sülh danışqlarında irəliyəşə bəşənən ümidi özünü doğrultmayıb.

Ehtimal ki, həmsədrlerin budəfəki Bakı ziyareti də ilk növbədə aprelin yaxınlaşması ilə əlaqədar atəşkesin qorunub saxlanması Azerbaycandan zəmanət almaq məq-

Rusyanın Xocalı soyqırımıni tanınması üçün petisi hazırlanıb

Xocalı soyqırımının Rusiya Dövlət Duması tərəfindən tanınması üçün petisi hazırlanıb (APA). Petisiyanın müəllifi erməni tarixi ilə bağlı saxtakarlıqları üzə çıxaran, erməni mif haqqında çoxlu sayıda araşdırmaların müəllifi olan tarixçi alim Oleq Kuznetsovudur. O. Kuznetsov petisiyanın Rusiya Dövlət Dumasına və Federasiya Şurasına göndəriləcəyini bildirib.

Petisiyada Xocalı soyqırımının töredildiğini təsdiq etmək, əmrin Ermənistənindəki prezidenti, həmin vaxt Dağlıq Qarabağda bütün qanunsuz silahlı birləşmələrin qərargah reisi və separatçıların "özünümdəfə qüvvələri"nin komite sədri olmuş Serj Sərkisyanın tərəfindən verildiyi qeyd olunub. Sənəddə bildirilir ki, Meksika, Türkiyə, Kolumbiya, Qvatemala, Peru, İordaniya, Honduras, Cibuti parlamentləri Xocalıda azərbaycanlılar qarşı erməni transmilli terroru tərəfindən soyqırım töredildiyini təsvir edir.

"Pakistan, Sudan, İsrail, Çexiya, elecə də İslam Konfransı Parlament Assambleyası Xocalı hadisəsinin insanlığa qarşı cinayət kimi tanıayıb. Rusiya Dövlət Dumasının deputatlarını öz xarici həmkarlarından nümunə görürməyə, erməni terrorçularının 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gece Azərbaycanın Xocalı şəhərində törfətdikləri soyqırımını, bəşəriyyətə qarşı cinayəti tanımağa çağırırq", - deyə sənəddə qeyd olunur.

Qarabağ

Qarabağın "kupçası" nə gədər ki, o Azərbaycandadır...

Həmsədrler yenə gəlir - əsas mesaj nə olacaq, "ən pis sülh müharibədən yaxşıdır" situasiyası nə vaxt bitəcək? Vəsitiçilərin aprellə bağlı atəşkəs təlaşı; politoloq: "Müharibə İrəvan üçün ən pis ssenarıdır..."

Dünya birliyi buna getməyəcək.

***

"Beynəlxalq ictimaiyyət 20 il boyunca Dağlıq Qarabağ və digər əraziləri Azərbaycan torpağı olaraq qəbul edir. Nə vaxt "status-kvo"dan danışılır, o zaman ərazilərin hüquq sahibinin Azərbaycan olduğu deyilir və qeyd olunur ki, bölgədə münaqişə davam edir". Bu barədə Ermənistanda Milli Tədqiqatlar Mərkəzinin direktoru, politoloq Manvel Sərkisyan deyib (publika.az).

"Azərbaycan həmişə vurğulayır ki, "biz ərazi bütövlüyüümüzün bərpası üçün bütün arsenalımızı tətbiq etmək hüququna malikik". Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycanın hər sözü beynəlxalq hüquq tərəfindən tanınır. Lakin Ermənistən Qarabağ üzərində hansı hüququ var? Bu məsələ haqda heç kim danışmir", - deyə erməni ekspert qeyd edib.

Sərkisyan Ermənistənindən əsas probleminin mehz bu olduğunu bildirib. O, həmcinin XİN rəhbəri Edvard Nalbəndyanın "bu ilin sonuna ki mi Qarabağı (qondarma "DQR" - red.) bir ölkə təsdiq etmək" aqıqlamasının pafos olduğunu söyləyib. "Nalbəndyan Qarabağın tanınması üçün hansı strategiyanın

olmasına danışrsa, deməli, bu yalandır" - erməni politoloq əlavə edib.

***

Məsələdə onu reallaşdırmaq. Təessüf ki, böyük gücləri, vəsitiçilər hələ ki daha çox münaqişə bölgəsində yalnız atəşkəs rejiminin saxlanması maraqlandırır. Onlar hələ ki konfliktin həllində real döñüsü təmin etmək üçün gərəken diplomatik-siyasi seyləri göstərməyə hazır görünür. Ancaq nə sülh, nə de müharibə vəziyyəti, "ən pis sülh müharibədən yaxşıdır" durumu sonsuzadək davam edə bilər. Əksər ekspertlər də mövcud situasiyadan dolayı narahatlıqlarını ifade edirlər.

***

"Real vəziyyət regionda gərginliyin artması üçün münbit şərait yaradır". Bu sözü axar.az-a açıqlamasında politoloq İlqar Vəlizadə deyib. Ekspertin sözüne görə, cəbhədə sabitlik üçün ilk növbədə siyasi zəmin lazımdır:

"Real vəziyyət regionda gərginliyin artması üçün münbit şərait yaradır. ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrleri, o cümlədən Rusiya məsələ ilə bağlı daha çox kosmetik işlər görür və əsas məqsədləri cəbhə xəttində nəzarət rejimini gücləndirməkdir. Guya bu cəhdələr nisbi sakitliyi bərqərar edəcək. Ancaq real vəziyyət onu deməyə imkan verir ki, cəbhədə sabitlik üçün ilk növbədə siyasi zəmin lazımdır".

Politoloqa görə, siyasi zəmin də ondan ibarətdir ki, Ermənistən qoşunlarını torpaqlarımızdan çıxarmalı və qaćınlar geri qayıtmalıdır. "Təessüf ki, bununla bağlı işlər görülmür. Ona görə də belə vəziyyətdə Qarabağ ətrafında yeni siyasi proseslərin yaran-

masını gözləmək çətin olur", - deyə o qeyd edib.

Ekspert hesab edir ki, gərginlik yaxın vaxtlarda da-ha da artacaq: "Ermənistən hakim dairələri müxtəlif yolla region istirakçılarını da hedəleyirlər. İrəvanın şantajlarına baxmayaraq, irimiqyaslı müharibə başlasa, Ermənistən iqtisadiyyatı iflic olacaq. Erməni cəmiyyətinin az qala, hər həftə onlarla tabut qəbul etdiyi bir vaxtda hesab edirəm ki, müharibə İrəvan üçün ən pis ssenarıdır" .

***

Beləcə, 2016-ci ilin 4 günlüğü aprel müharibəsinin ildönümü ərefəsində Qarabağ məsələsində sülh, yoxsa müharibə dilemməsi təzədən aktuallaşır. Müharibə riskləri yenidən artıb. Aydın məsələdir ki, bu riskləri yalnızca həmsədrlerin savaş təlaşı ilə aradan qaldırmaq qeyri-mümkündür.

Defələrlə deyildiyi kimi, bundan ötrü vəsitiçilər, nəhayət, üzlərini beynəlxalq hüquqa, Qarabağla bağlı qəbul edilmiş sənəd qətnamələrə əvvələndirilir. Hansı hüquq və qətnamələri ki, heç kim ləğv etməyib və Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmət tələb edir.

Tarif Şurası Dövlət İmtahan Mərkəzi tərəfindən göstərilən ödənişli xidmətlərin tariflərinin təzimlənməsi məsələsinə baxıb və müvafiq qərar qəbul edib. Dövlət İmtahan Mərkəzinin müraciəti və təklifləri nəzərə alınmaqla, tələbə qəbulu ilə bağlı ödənişli xidmətlərin tarifləri Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 8 fevral tarixli müvafiq qərarları ilə təsdiq edilən qaydalarla uyğun 9 qrup üzrə təsnifatlaşdırılmışdır, imtahanın növündən asılı olaraq 10-100 manat arasında müyyənəldir.

Orta ixtisas təhsili müəssisələrinə tələbə qəbulu ilə bağlı test imtahanında 1 iştirak üçün tarif 20, orta ixtisas təhsili müəssisələrinin xüsusi qabiliyyət tələb edən ixtisaslarına tələbə qəbulu ilə bağlı qabiliyyət imtahanında 1 iştirak üçün tarif 20, ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat (tibb təhsili üzrə əsas təhsil) səviyyəsinə tələbə qəbulu ilə bağlı test imtahanında 1 iştirak üçün tarif 40 manat müyyən edilib. Bu isə ictimaiyyətin, təhsil ekspertlərinin narazılığına səbəb olub. Həmçinin abituriyentlər də durumdan narazıdır. Əhalinin yaşayış səviyyəsinə nəzəralsaq, əslinde bir abituriyent üçün bu məbləğin böyük bir məbləğ olduğunu deyə bilərik. Bir sıra ekspertlərin fikrindən görə, bu qərar bir sira abituriyentləri oxumaq fikrindən daşındıracaq. Qeyd edək ki, Dövlət İmtahan Mərkəzinin (DİM) imtahana giriş üçün müyyən etdiyi məbləğ hələ ƏDV xaric qiyametdir.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov dedi ki, bu məbləğ insanların orta aylıq əmək haqqı ilə tərs mütənasiblik təşkil edir: "DİM əvvəller qeyd edib ki, biz iddiacının bir imtahanda iştirak etmesi onlara 25 manata başa gelir. Ondan sonra qeyd etdilər ki, onların məqəsədi pul qazanmaq deyil. Amma elan olunmuş imtahan qiyameti bunların ikisini də inkar edir. İlk növbədə qeyd etmək istəyirmi, istedadlı şəxslərin ali təhsil almaq hüququna əsa-

Ekspert qeyd etdi ki, müyyən edilmiş imtahan qiymətləri son rəqəm deyil: "Azerbaijanın ərazisində müyyən xidmet müəssisələri xidmet haqqına ƏDV-ni (Əlavə Dəyər Vergisi) daxil etmir. Bu da həmin xidmet haqqının 18 faizidir. Deməli, DİM-in müyyən etdiyi imtahan qiymətlərinin üstüne 18 faiz ƏDV eləvə olunacaq. Bundan başqa, imtahan iştirakçıları imtahanda iştirak etmək və ödəmə kartı ilə etmək üçün müvafiq mobil operatorların SMS nömrələrinə boş SMS göndərib bunu yerine yetirəcəklər ki, bu məbləğ də müyyən edilmiş imtahan qiymətlərinə daxil deyil. Deməli, bu da qiy-

məti artırın hallarıdır. Neticələri öyrənmək üçün də yene də müvafiq SMS nömrələrə imtahanada iştirak edən sms yollayaçaq ki, bu da imtahan qiymətlərinə baxsaq kiçik məbləğ olmayacaq. Deməli, müyyən edilmiş imtahan qiymətləri son rəqəm deyil. Hələ buna qeyd etdiyim xidmet haqları da əlavə olunacaq.

20 manat olan ƏDV ilə 23.6 azn;

40 manat olan ƏDV ilə 47.2 azn;

50 manat olan ƏDV ilə 59 azn

60 manat olan ƏDV ilə 70.8 azn;

100 manat olan ƏDV ilə 118 azn".

Azad Müəllimlər Cəmiyyətinin sədri Məlahət Mürşüdü isə bu qərara yenidən baxmağın vacib olduğunu dedi: "Abituriyentə iki dəfə imtahana girməyə icazə verilirsə, sözsüz ki, bu məbləğ çoxdur. Hazırkı iqtisadi durumla bağlı belə başa düşürəm ki, qəbul imtahanlarının pullu olması məzunları ikinci dəfə imtahana girməkdən çəkindirəcək. Ailələrin, xüsusən de rayonlarda yaşayanların yaşayış tərzindən bu adamların xəbəri yoxdur? Bu, birbaşa oxuma deməkdir. Düşünürəm ki, məbləğ çox böyükdür. Mən 15-20 manat civarında gözləyirdim. Ancaq bir halda ki, aşağı hədd 20, yuxarı hədd 100 manatdır, sözsüz ki, bu çoxdur. Düşünürəm ki, bu qərara yenidən baxılmalıdır və dəqiq məbləğ deyilməlidir ki, məsələn, birinci imtahan 20 manatdır, ikinci imtahan 15 manat. Magistr dərəcəsi də 30 manat. Bunu indidən dəqiq söylemək lazımdır. Bunu belə elan etməklə bəlkə də cəmiyyətin reaksiyasını yoxlaysırlar. İndiki vəziyyətlə bağlı düşünürəm ki, bu qərara yenidən baxılmalıdır, dəqiq məbləğ göstərməlidir ki, camaat indidən işini bilsin. Magistr dərəcəsi üçün 100 manat ödəmək, rayondan gəlmiş burada yaşayış yeri, yaşıxanasi olmayan bir magistr üçün böyük məbləğdir".

□ **Günel MANAFLİ**

Tarif Şurasının 100 manat qərarı etiraz doğurdu

Məlahət Mürşüdü: "Bu, birbaşa oxuma deməkdir"

sən konstitusiyanın 42-ci maddəsinin IV hissəsi əmanət verir. Bu o deməkdir ki, yüksək imtahan qiyməti müyyən etmək kifayət qədər istedadlı şəxsləri təhsildən məhrum edə bilərik. Bildiğiniz kimi, əvvəlki illərdə ali məktəblərə qəbul imtahanlarında iştirak edənlərin 63 faizi cari ilin məzunları, 37 faizi isə əvvəlki illərin məzunları idi. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərin 70 faizi isə keçid balını toplaya bilmirdi. Çünkü onların hazırlıq səviyyəsi aşağı idi. Əlbəttə ki, indi daha çox hazırlıqlı şəxslər ali məktəblərə sənəd qəbulunda iştirak edəcək. Amma bu ali təhsil alacaq insanların sayına ciddi şəkildə təsir edəcək.

Dünyanın heç bir ölkəsində ali məktəblərə qəbul imtahanlarının qiyməti insanın orta əmək haqqı ilə bizzət elan olunan xidmet haqları qədər tərs mütənasib deyil. Bu qərar insanları kütəvi şəkilde təhsildən məhrum etmə bilərik. Bildiğiniz kimi, əvvəlki illərdə ali məktəblərə qəbul imtahanlarında iştirak edənlərin 63 faizi cari ilin məzunları, 37 faizi isə əvvəlki illərin məzunları idi. İmtahanda iştirak edən abituriyentlərin 70 faizi isə keçid balını toplaya bilmirdi. Çünkü onların hazırlıq səviyyəsi aşağı idi. Əlbəttə ki, indi daha çox hazırlıqlı şəxslər ali məktəblərə sənəd qəbulunda iştirak edəcək. Amma bu ali təhsil alacaq insanların sayına ciddi şəkildə təsir edəcək.

Əksər banklar "reanimasiya" vəziyyətindədir

Əkrem Həsənov: "Bu il bir neçə bank müflis olacaq"

Iqtisadi böhran dərinləşdikcə, bank sektorunun durumu da çıxılmaz olur. Ekspertlər bu il də bir neçə bankın müflis olacağını istisna etmirlər. Bank sektorunda kreditləşmə demək olar ki, dayanıb. Problemlı kreditlərin qaytarılması prosesi daha da çətinləşib. Nəticədə banklar əmanətləri qaytarmaqda çətinlik çəkirlər. Bu da iş adamlarını və sadə vətəndaşları narahat edir. Son günlərdə bankların yeganə işi valyuta alıb satmaqdır. 4 faizlilik marijanın ləğvindən sonra valyutani əhalidən ucuz alıb baha satan banklar demək olar ki, ancaq bu prosesdən qazancıldı edirlər.

Bəs görəsən, iqtisadiyyatın əsas aparcı qüvvəsi olan bank sektorunu bu şəkilde davam edərsə, hansı nəticələrlə üzləşəcək.

Iqtisadçı ekspert Əkrem Həsənov "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, hazırda bank sektorū ümidiini devalvasiyadan pul qazanmağa bağlayır: "Ümumiyyətən bank sektorū çox ağır durumdadır. Problemlı kreditlərin həcmi dərmanından artır, əmanətlərin həcmi ise kəskin azalır. Hətta banklar bunu gizlədir. Bank sistemində etimad sarsılıb, bankların texminini yarısı hesabatları gizlədir, açıqlanan hesabatlar isə etibar azdır".

Iqtisadının sözlərinə görə, bütün bular onu göstərir ki, cari il bank sistemimiz üçün öten iləndə ağır olacaq: "Açıq-aş-

ona mane olanlar da var. Ümumiyyətə, bank sisteminin cari acıncıqlı vəziyyəti o cümlədən dövlət orqanları arasında birləşmə ilə də bağlıdır. Eləməz buna görə də banklardan kredit adı ilə oğurlanmış milyonlarla vəsaitlərin üzə çıxarılmışında heç kəs maraqlı deyil. Hərənin öz şəxsi maraqları var, dövlət maraqları isə kəndə qalıb. Valyuta bazasında da problemlər qalır. Banklar valyutani az satır, çox alır. Çünkü əkskin devalvasiyanın qacılımz oldugu bilirlər. Manatın məzənnəsi yənə də inzibati qaydada müyyən olunur. Kreditləşməyə gəldikdə, dollarla kredit götürmək istəyən yoxdur, manatla kredit vermək istəyən. Bir daha xatırladıram ki, hətta Beynəlxalq Bank da quldurcasına verdiyi manat kreditlərini geri teleshdir. Belə şəraitdə banka kim əmanət qoyar, kim kredit götürür?"

Iqtisadçı ekspert Pərviz Heydərov isə "Yeni Müsavat" açıqlamasında şəxslərin vurğuladı ki, bank sektorunda hazırkı durum əksindən sonra yaranmış vəziyyətə bənzəyir: "Ən mənfi və qorxulu cəhət isə ondan ibarətdir ki, berpa işləri hələ çox vaxt tələb etmək yanaşı, "qasırğanın" yenidən olmayacağı barədə də ortada konkret heç bir gözlənti yoxdur. Yeni banklarımızın manatın az qala 2 AZN-ə qədər ucuzlaşmasından itirdikləri hələ kompensasiya edə bilmədiyindən, növbəti bir ucuzlaşma dalğası da baş verəsə, bu, bank sektorunun tam şəkildə çökəmisi ilə nəticələnəcək. Odur ki, bugündən Beynəlxalq Valyuta Fondundan ölkəmiz üzrə missiyasının rəhbərini də dəyişdiyi kimi, bank sahəsində müvafiq çərçivələr evvəlki tək qalmışdır. Belə ki, son dövrde sayca 11 bank bağlanısa da, yerde qalanın eksəriyyəti "reanimasiya" vəziyyətindədir. Ümumiyyətə, açıq demək lazımdır ki, hazırda fəaliyyətə olan 32 bankdan yalnız 2-si sağlam vəziyyətdədir... Qalanın islahata ehtiyacı var... Valyuta satışına gəldikdə isə bu sahədə vəziyyət keçən il və ondan əvvəlki ilə nisbətən əlverişlidir. Buna hem xarici faktorlar, yəni neftin qiymə-

tinin nisbətən yaxşı olması, ətraf ölkələrdə milli valyutaların devalvasiya proseslerinin səngiməsi kimi amillər, həm də ölkə daxilində bückə-vergi siyasetinin dəyişdirilməsi, xüsusən de Mərkəzi Bankın yürütüdüyü sərt pul-kredit kursu və sair şərait yaradıb".

Ekspert hesab edir ki, cari il ərzində ölkədə xarici valyutaya tələbat ötənləki qədər olmayacağı: "Düzdür, müyyən vaxtlarda kiçik ajiotajlar müşahidə olunacaq, lakin bu, qıçılıcm kimi baş verib keçəcək... Bankların da dollar təklifi üçün valyuta ehtiyatları pis deyil. Ən azı bu, Neft Fondu tərəfindən müvafiq təklif əsasında ərzində ödənilə biləcək. Kreditləşdirmə ilə əlaqədar deye bilerəm, ölkədə iqtisadi aktivlik hazırlıqda sıfır vəziyyətindədir. Kreditlərə tələb yoxdur. İndiyədə alınan kredit vəsiti tərəfindən geri ödəniş artıq uzun müddətdir ki, tixacla üzləşib. Ticarət seviyyəsi minimuma enib. İşgüzarlıq üçün stimulatör xarakter daşıyan amillər xüsusən obyektiy nöqtəyi-nəzərdən yox dərəcesindədir. Banklar kredit kimlərə və nədən ötrü versinlər?! Krediti hansı pul ifadəsində versinlər?! Təsadüfi deyil ki, prezident İlham Əliyev də 2016-ci ilə ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və qarşıda duran vəzifələrə dair Nazirlər Kabinetinin bu ilin yanvarın 10-da keçirilən iclasında qeyd etdi ki, 2016-da iqtisadiyyatımıza ən böyük zərər vuran məhz bank sektorū oldu".

□ **Nərgiz LİFTİYEVA**

Prezident İlham Əliyev martın 5-də İran İslam Respublikasında rəsmi səfərdə olub. Səfər çərçivəsində ölkə başçısı İran prezidenti Həsən Ruhani, İranın Ali Rehəbi Seyid Əli Xaməni ilə görüşlər keçirib. Ölkə başçısı Ruhani ilə birgə mətbuat bayanatla çıxışında deyib ki, İran-Azərbaycan əlaqələri təkcə xalqlarımız üçün deyil, bütün region üçün ənənlidir. Qonşu ölkənin prezidentini də bənzər bayanatlar səsləndirdib.

Səmimi keçən görüşlər bəzi ekspertləri bu fikrə gəlməyə vadar edib ki, gələcəkdə İran-Azərbaycan münasibətləri daha da güclənə bilər. Məlumudur ki, İran hökumətinə rəhbərlik edən şəxslər qarşılıqsız bir Ermənistan sevgisi var və zaman-zaman gizli və aşkar şəkildə İran Ermənistana dəstək olmaqdan cəkinmir. Digər tərfdən, Azərbaycan müxalifətində, eləcə də iqtidarda məhz bu səbəbdən İranı sevməyənlər az deyil.

Bəs görəsən, bu cür qarşılıqli səfər və əməkdaşlıqlar İran-Azərbaycan münasibətlərini möhkəmləndirəsə, qonşu ölkənin Ermənistana sevgisini zəiflədə bilərmi? Bu yolla Azərbaycan Ermənistana etrafındaki çevrənin daha da daralmasına nail ola bilərmi?

"Yeni Müsavat"ın bu sularını cavablandırıran politoloq, "Atlas" Araşdırıcılar Mərkəzinin rəhbəri Elxan Şahinoğlu bildirdi ki, istənilən halda Azərbaycanla əməkdaşlıq İran üçün daha çox xeyirlidir: "Çünki ortada böyük iqtisadi layihələr var. İranın iqtisadi vəziyyəti o dərəcədə yaxşı deyil, bu ölkə sanksiyalarından sonra ayaq üstə durmağa çalışır. Dəmiryolunun inşası üçün Azərbaycan İran'a 500 milyon dollar kredit verəcək. Ermənistana isə kasib dövlətdir. Əksinə, İran tərəfi iki həftə önce Ermənistana 84 milyon kredit ayırmış üzərinə götürdü ki, hansısa elektrik stansiyasının tikintisi sürətlənəsin. Ermənistanın İrana heç bir faydalı yoxdur. Əksinə, İrana Azərbaycanla əməkdaşlıq faydalıdır. Azərbaycanla ortaq layihələr var, ortaq müəssisələr yaradılır. Dəmir yolu inşası bitib. İranı Ermənisi-

İran-Azərbaycan yaxınlaşması Tehran'da

Ermənistandan "qopara" bilərmi?

Ekspertlərin fikrincə, bu cür düşünmək tezdir, amma...

tanla birləşdirən dəmiryol xətti paqlarının işgal altında qalmayıxdır. Bu çox bahə başa gələn bir layihədir. Məntiqlə baxsaq, Azərbaycanla əməkdaşlıq İran üçün daha faydalıdır. Amma məsələ burasındadır ki, İran hakimiyətindəki qüvvələr illərdir Ermənistana dəstəklərini azaltırlar, faktiki, bəzən işğalçı ilə işğala məruz qalan tərəf arasında bərabərlik işaretini qoyurlar. Bunu presidentlərin Tehrandakı birgə mətbuat konfransı da göstərdi. Çox təessüf ki, İran prezidenti Qarabağ münaqışının cavabı, İranda gələcəkdə baş verəcək siyasi proseslərdən asılıdır".

Politoloğun fikrincə, İranda siyasi sistem dəyişərsə və hakimiyətdə olan azərbaycanlıların sayı artarsa, münasibətlərdə deyilən irəliliyiş nail olmaq mümkün olar: "İranda yaşayan azərbaycanlıların sayı Azərbaycanda yaşayınca deməli idi ki, Azərbaycan tor-

paqlarının sayından 3 dəfə

çoxdur. Azərbaycanlılar İranda müxtəlif vəzifələrdə təmsil olunurlar. Hətta dini lider de azərbaycanlıdır. İran parlamentində türk fraksiyası yaradılıb. Düşünürəm ki, gələcəkdə İranda siyasi proseslər sürətlənəsə, Azərbaycanlıların İran hakimiyətində rolü artırsa, bu, İranın xarici siyasetinə müəyyən qədər təsir edə bilər. İran artıq Azərbaycanla bağlı məsələlərə həssas yanaşa bilər. Bunun üçün İranda siyasi proseslər sürətlənməlidir. Orada hakimiyətdə olan azərbaycanlılar hələ ki İranın dövlət maraqlarından çıxış edirlər. Ancaq İranda başqa tip azərbaycanlılar da var ki, onlar İran-Ermənistan

kənin regional siyasetində hələ ki dəyişən bir şey yoxdur. Ancaq bu da heç nəyi dəyişmər və ümumilikdə hər kəs öz siyasetində qalacaq. Ona görə de burada yeni çalar və rəng axtarmaq doğru deyil. Hər şey olduğunu kimi olacaq. Səbəb isə odur ki, İran güclü Azərbaycan yaranmasını istəmir. Bu, İrana problem yaradacaq. Ən sadə səbəb budur. Azərbaycan nə qədər güclü olarsa, bu güc dünyadaki azərbaycanlıların istək və arzularının simvoluna çevriləcək. İran ona görə Azərbaycanın en böyük düşmənin yanında açıq şəkildə durub ki, ölkəmiz güclü bir dövlət olmasın".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

neltmek lazımdır. Hər halda bu gün əreb dünyasındaki qaçqın düşən əreb Azərbaycana gəlməz. Amma radikal terrorçu perspektiv terror tövətmək üçün gələ bilər. Ona görə diqqəti olmaq lazımdır. Bizim xüsusi xidmət orqanı, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmeti var. Onlar istənilən terrorçunun Azərbaycana girməsinin karşısını almaq istiq-

qıl ve güclü tərəf müqabili olacaq bir dövlət deyil. Azərbaycanın güclü olması İranın içində 30 milyon azərbaycanlının ayağa qalxmasına getirib çıxarıcaq. Bu, mütləq nəticədir. Çünkü güclü dövləti olan istənilən bir xalq başqa bir ərazidə yaşayırısa, mütləq hüquqlarını müdafiəyə qalxır. İran isə bunu istəmir. Ancaq qonşu ölkələr. Protokol naminə, taktiki gedislerdə müəyyən dəyişikliklər ola bilər. Ancaq mən bu görüşlərden ele də böyük nəticələr gözləmirəm. Nə İranın Ermənistana münasibətinin dəyişəcəyini gözləmirəm, nə İranın region siyasetinin dəyişəcəyini gözləmirəm, nə də strateji məraqlardan əl çəkəcəyini gözlə-

Türkiyədə sixşdirilan mühacir ərəblər Azərbaycana təhlükədirmi...

İlham İsmayıllı: "Təhlükə yalnız radikal, terrorçu təşkilatlarda təmsil olunan ərəblərdən gələ bilər"

Son iki ildə ölkəmizdə ərəb turistlərin sayı artıb. Yalnız Azərbaycanda deyil, Türkiyədə də kifayət qədər ərəb var. Ancaq buradakı ərəbler, ölkəmizdəki ərəblərdən fərqlidir; onlar qəçqın, mühacir olaraq Türkiyəyə üz tutublar. Bir sira ekspertlər radikal qruplaşmalarla və terror hadisələrinə görə ərəblərin orada sixşdırıldığını, döytüdүünü, isdən qovulduguunu iddia edirlər. Bu isə bir məsələni gündəmə gətirir ki, Türkiyədə sixşti yaşayan bu mühacir ərəblər gizli yollarla Azərbaycana gələ bilər. Düzdür, Azərbaycan praktikasında hansısa ərəbin mühacir kimi ölkəmizə gəlməsi hali müşahidə edilməyib. Ancaq bəzi ekspertlər ərəblərin gizli yollarla, məsələn, Gürcüstan yolu ilə Azərbaycana gələ biləcəyindən ehtiyat edir.

Sabiq MTN polkovniki, təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayıllı bildirdi ki, təhlükə yalnız radikal, terrorçu təşkilatlarda təmsil olunan ərəblərdən gələ bilər: "Mən ərəblərin Türkiyədə kütlevi şəkilde sixşdırıldıǵına inanıram. Ola bilə ki, ayri-ayrı fərdlərlə hansısa bir konfliktlər,

mübahisələr yaransın. Çünkü faktiki olaraq Suriyadan keçən ərəblərin sayı bir milyondan çoxdur və artıq ne qədərində Türkiye vətəndaşlığı verilib. Əger Türkiye vətəndaşlığı alan əreb bura gələcəksə, o insanın viza məsələsində elə də idi ki, bir problemlər olmayıacaq.

statusu alması demək olar ki, bizim praktikada yoxdur və gözlənilmir. Əger kimse bu cür gələrsə, onlar hansı ölkədən gəliblər, o ölkəyə qaytarılacaqlar. Ona görə də biz onlardan təhlükə gözləmirik. Qeyd etdiyim kimi, təhlükə yalnız radikal, terrorçu təşkilatlarda təmsil olunan ərəblərdən gələ bilər. İşİD son günler meglubiyyətə uğradıqca kənara çökilir. Kənara çökilənlər içərisində bizim öz millətimizə qoşulub gələn əreb ola bilər. Onlar başqa ad altında, yəni gəlib buranı gəzib qaydacaqları iddasi ilə gələ bilərlər. Bunlara diqqət yetirmək lazımdır. Çünkü bir neçə il bundan əvvəl çox qəribə olsa da, Sumqayıtda ərəblərin peydə olması və radikal dindarları etrafına cəlb etməsi, sonra isə bizim vətəndaşlarımızın Suriyaya göndərilməsi faktı aşkarlanmışdır. Bu, radikal təməyülli ərəblərin əsərini qoymuş fealiyyətin nəticəsi olub. Məsələni ona yō-

mətində fealiyyət göstərirler. Terrorcu ərebin de kütlevi şəkilde ölkəmizə gəlməsi gözlənilmir. Çünkü İşİD-in rəhbəri deyib ki, biz geri çəkilsə də, Suriya və İraq ərazisində gizlənib gözləmə mövqeyində dayanmalı, sonradan yenidən birləşmeliyik. Azərbaycan hələ ki onların hədəfi deyil".

□ Günel MANAFLİ

İki uşaq anasını “kislota” ilə kor edənlərin mühakiməsi davam edir

İki uşaq anasının üzüne “kislota” atan şəxs və cinayətin sifarişçisinin növbəti məhkəmə prosesi olub. **Musavat.com** xəbər verir ki. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində həkim Səbahi Hüseynovun sədrliliyi ilə keçirilən prosesdə zərərçəkmiş Nurana Hüseynova da iştirak edib.

N. Hüseynovanın keçmiş deyir ki, hadisəni törədən əri 1987-ci il təvəllüdü Hüseynov Tural Cəmşid oğlu bu məhkəmə prosesində fərqli ifadə verib. Əvvəl arvadının üzüne “kislota” tökülməsini sıfariş etdiyini desə də, indi bunu inkar edir.

Qadının üzüne “kislota” atan ise 1981-ci il təvəllüdü Kərimov Vüqar Eldar oğludur. Tural Hüseynov məhkəmədə

da olsa yüngülləşdirilməsi mümükündür. Amma Hüseynov her dəfə fərqli ifadə verir” deyə, həkim bildirib.

Cinayət əməlini törədən Vüqar Kərimov isə həkimin “borcunu vermədiyi üçün müəravədinin üzüne “kislota” atdır” sualına cavab verməyib. V. Kərimov məhkəmədə susaraq heç nə danışmayıb.

Prosesdə məhkəmə istintaqının başa çatlığı elan olunub.

Bir gözü kor olan və hələ də müalicə olunan N. Hüseynova erini bağışlamayaçğını deyib. Amma Hüseynova müalicə xərçənini qarşılayacağı halda sifarişçi Vüqar güzəşt edə bileyçiyini söyləyib.

İttiham aktında yazılır ki, Tural hadisənin sifarişini Vü-

qara verib. Qarşılığında isə Vüqara 2 döner və 1 araq ala-

caqmış. İstintaqdə “mənim deyilsə, heç kimin olmaya-

caq” deyən T. Hüseynov indi məhkəmədə cinayət əməlini

sifariş vermediyini deyir.

Arvadına qarşı cinayəti sifariş veren T. Hüseynov hadisə günü özünü ele aparıb ki, guya hadisənin başverme sebebindən xəbərsizdir. Hətta xəstəxanaya gedərək keçmiş arvadına baş da çəkib.

Tural Hüseynov və Vüqar Kərimova qarşı Cinayət Məccəlesinin 126.2.3-cü maddəsi (xüsusi amansızlıqla və əzab verərək sağlamlığı bilərkən xəsər yetirmək) ilə cinayət işi açılıb.

Növbəti məhkəmə prosesi martın 14-nə təyin edilib. □ **I.MURADOV**

Daha bir neftçinin meyiti tapıldı

Dövlət Neft Şirkətinin “Azneft” İstehsalat Birliyinin Neft yüksəm məntəqəsində baş vermiş hadisə ilə əla-qədar bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 16 dekabr 2016-ci il tarixli Sərəncamına əsasən Dövlət Dəniz Administrasiyasının Gəmilerin Hərəkətinin idarəələməsi Milli Mərkəzində Fövqələdə Hallar Nazirliyi, Müdafiə Nazirliyi, Dövlət Sərhəd Xidməti, Dövlət Dəniz Administrasiyası, SOCAR və Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi QSC-nin aparıcı mütəxəssislerindən ibarət tərkibdə yaradılan qorğanlı tərəfindən təsdiq edilən plana uyğun olaraq, müsəyyən edilən sektorlar üzrə axtarış-xilasetmə əməliyyatları davam edirilir.

Bu barədə APA-ya qərargahdan bildirilib. Keçirilən axtarış - xilasetmə əməliyyatları nəticəsində martın 4-də meyiti aşkarlanan şəxsin “Azneft” İB-in N. Nərimanov adına Neft Qaz Çıxarma İdarəsinin 1 sayılı neft qaz çıxarma sahəsində “avadanlığın təmiri və xidməti üzrə mexanik” vəzifəsində çalışmış 1957-ci il təvəllüdü Həsənov Elçin Yaqub oğluna məxsus olduğu müəyyən edilib.

Mərhumun meyiti ailəsinə təhvil veriləcək.

X. Qasımov bildirib ki, şirniyyat bişirməklə məşğuldur və Binə qəsəbəsində yaşayır. Həkim qadından qayınana və qayınatası ilə münasibətlərinin necə olduğunu sorub. Xatirə Qasımov bildirib ki, sonuncu dəfə mərhum ərinin yasında görüb. Ondan sonra mərhum ərinin valideynləri və qohumları ilə görüşməyib. Sədr məhkəməyə Xəzər Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi kimi gələn Rövşən Əhmədovun da anket məlumatlarını dəqiqləşdirib. Məhkəmə cinayət işini baxışa təyin edib. Məhkəmənin baxış icası martın 14-nə təyin edilib.

Qeyd edək ki, qəti keçən ilin oktyabr ayında Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsi, Südçülük Sovxozunda baş verib. Gedəbəy rayon sakini 17 yaşlı Kənan Qasımov atası Qulu Qasımovun ürək nahiyyəsinə biçaq zərbəsi vurub. Məlumatata görə, K. Qasımov hadisə baş vermezdən əvvəl psixoloji sarsıntı keçirib. Belə ki, o, bir neçə gün əvvəl təhsil aldığı liseydən yarımqiç çıxıb. Bundan sonra valideynləri K. Qasımovu evləndirmək istəyib. O isə atasına evlənməyəcəyini bildirib. Q. Qasımov oğlunu evləndirməkdə israr edib. Bundan əsbi-ləşən K. Qasımov atasını öldürmek üçün mətbəxdən biçaq götürərək atasının yanına gelib. O, atasını biçaqla üreyindən vurmaq istəsə də, üreyinin dəqiq yerini bilməyib. Bu səbədən yeniyetmə əlini öz üreyin üstüne qoyub. Bu əsulla o, atasının ürək nahiyyəsini təpib və biçağı Q. Qasımovun ürəyinə sancıb.

İşə gedən fəhləni maşın vurub öldürdü

Bakıda işə gedən fəhləni avtomobil vuraraq öldürüb. Lent.az-in “Report”a istinadən xəbərinə görə, hadisə Sabunçu rayonunda qeydə alımb. Belə ki, Bakıxanov qəsəbəsində yolu keçmək istəyən 1972-ci il təvəllüdü Məmmədov Elgün Əliyev oğlunu avtomobil vuraraq öldürüb. Ərəziyə Yol Patrul Xidmətinin əməkdaşları cəlb edilib. Hadisəni törədən sürücü Sabunçu Rayon Polis İdarəsinə aparılıb.

Qeyd edək ki, E. Məmmədov səhər saatlarında fəhlə kimi çalışdığı tikinti şirkətinə gedmiş.

Naxçıvanda qayınana, gəlini və nəvəsi dəm qazından öldü

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kəngərli rayonunda bədbəxt hadisə baş verib. Lent.az Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, martın 6-da Kəngərli rayonunun Qıraq qəsəbəsində yaşayış Məleykə Seyidova, gəlini Sahibə və nəvəsi Səttar dəm qazından böğülaraq ölüb.

Zorla evləndirdiyi üçün atasını öldürən gənc məhkəmə qarşısında

Atası anlaqsız vəziyyətdə öldürməkdə təqsirləndirilən 1999-cu il təvəllüdü Kənan Qasımovun cinayəti işi üzrə məhkəmə başlayıb. Lent.az-in məlumatatına görə, Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində həkim Tamila Nəsrullayevanın sədrliliyi ilə keçirilən prosesdə həkim bildirib ki, təqsirləndirilən şəxs yetkinlik yaşına çatmadığı üçün onun onanı Xatirə Qasımovaya hüquqi nümayəndə kimi tanımır. Onun anket məlumatları dəqiqləşdirilib.

X. Qasımov bildirib ki, şirniyyat bişirməklə məşğuldur və Binə qəsəbəsində yaşayır. Həkim qadından qayınana və qayınatası ilə münasibətlərinin necə olduğunu sorub. Xatirə Qasımov bildirib ki, sonuncu dəfə mərhum ərinin yasında görüb. Ondan sonra mərhum ərinin valideynləri və qohumları ilə görüşməyib. Sədr məhkəməyə Xəzər Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndəsi kimi gələn Rövşən Əhmədovun da anket məlumatlarını dəqiqləşdirib. Məhkəmə cinayət işini baxışa təyin edib. Məhkəmənin baxış icası martın 14-nə təyin edilib.

Qeyd edək ki, qəti keçən ilin oktyabr ayında Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsi, Südçülük Sovxozunda baş verib. Gedəbəy rayon sakini 17 yaşlı Kənan Qasımov atası Qulu Qasımovun ürək nahiyyəsinə biçaq zərbəsi vurub. Məlumatata görə, K. Qasımov hadisə baş vermezdən əvvəl psixoloji sarsıntı keçirib. Belə ki, o, bir neçə gün əvvəl təhsil aldığı liseydən yarımqiç çıxıb. Bundan sonra valideynləri K. Qasımovu evləndirmək istəyib. O isə atasına evlənməyəcəyini bildirib. Q. Qasımov oğlunu evləndirməkdə israr edib. Bundan əsbi-ləşən K. Qasımov atasını öldürmek üçün mətbəxdən biçaq götürərək atasının yanına gelib. O, atasını biçaqla üreyindən vurmaq istəsə də, üreyinin dəqiq yerini bilməyib. Bu səbədən yeniyetmə əlini öz üreyin üstüne qoyub. Bu əsulla o, atasının ürək nahiyyəsini təpib və biçağı Q. Qasımovun ürəyinə sancıb.

İşə gedən fəhləni maşın vurub öldürdü

Bakıda işə gedən fəhləni avtomobil vuraraq öldürüb. Lent.az-in “Report”a istinadən xəbərinə görə, hadisə Sabunçu rayonunda qeydə alımb. Belə ki, Bakıxanov qəsəbəsində yolu keçmək istəyən 1972-ci il təvəllüdü Məmmədov Elgün Əliyev oğlunu avtomobil vuraraq öldürüb. Ərəziyə Yol Patrul Xidmətinin əməkdaşları cəlb edilib. Hadisəni törədən sürücü Sabunçu Rayon Polis İdarəsinə aparılıb.

Qeyd edək ki, E. Məmmədov səhər saatlarında fəhlə kimi çalışıldığı tikinti şirkətinə gedmiş.

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ! Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə!

Diqqət!!! Axırıncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, doktor VAİZ SƏMƏDOV şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomasi. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin ugursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermənin azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən bərə iitməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailede olan hormonal və infeksion səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyükəldərə sidik aktlarının pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yad-daşın azalması və digər qəribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstiliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V. Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbulu yazılımaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə, d-r Vaiz Səmədova zəng etmək olar. Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

Azərbaycan iqtisadiyyatının digər sektorlarında olduğu kimi, bank sektorunda da qadınlar oludur. Düzdür, onların sayı kişi banklarda xanımlar menecmentdə təmsil olunurlar. "APA-Economics" bank sektorunda yüksək vəzifəyə (Müşahidə Şurası, İdarə Heyəti və Audit Komitəsi) sahib olan xanımları oxucularına təqdim edir.

Bank sektorundan söz düşübse, ilk olaraq tənzimləyici dən başlamaq daha doğru olar. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının (MBNP) Direktorlar Şurası sədrinin müavini Nigar Məmmədovadır. N.Məmmədova Bakı Dövlət Universitetinin Tətbiqi riyaziyyat fakültəsini və ABŞ-də Brandeys Universitetinin maliyyə üzrə magistr pillesi ni bitirib. Əmək fəaliyyətinə Azərbaycan Mərkəzi Bankında (AMB) başlayan N.Məmmədova müxtəlif vəzifelerde çalışıb və Bazar əməliyyatları departmentinin direktoru vəzifəsinə dək yüksəlib.

N.Məmmədova

MBNP-nin rəhbərliyində təmsil olunan yeganə xanımdır. Azərbaycan Mərkəzi Bankında department rəhbərləri arasında kifayət qədər xanıma rast gəlmək olar.

Belə ki, Ülkə Babayeva iqtisadi maarifləndirmə xidmətinin rəhbəri, Gülnar Daşdəmirova Tehlükəsizlik departmentinin direktoru, Sevda Əmirova Maliyyə idarəetməsi departmentinin direktoru, Leyla Hüseynova İnsan resursları departmentinin direktoru, Kəməl Qurbanova Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departmentinin direktoru, Rəna Məlikova Hüquq departmentinin direktoru, Leyla Nəbiyeva Beynəlxalq əməkdaşlıq və kommunikasiya departmentinin direktorudur.

Kommersiya banklarına

gəldikdə, "AccessBank"

QSC-nin Müşahidə Şurasının

1 üzvü zərif cinsin nümayəndəsidir. Söhbət Yeva Vittdən gedir. Xanım Vitt 2011-ci ilin sentyabrından etibarən bankın Müşahidə Şurasının üzvüdür. Qeyd edək ki, Y.Vitt 1995-ci ilde bankın əsas səhmdarlarından biri olan "KfW" təşkilatında çalışmağa başlayıb, 2010-cu ildən isə "KfW"-nin Şərqi Avropa, Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə direktorudur. Xanım Vitt milliyətce almandır.

"AFB Bank" ASC-nin Audit Komitəsinin sədrı Şadiyyə Amanova və İdarə Heyətinin iki üzvü - Aynur Şirinova və Lale Quliyevadır.

"AGBank" ASC-nin rəhbərliyində cəmi 1 xanım təmsil olunub. Bankın İdarə Heyətinin üzvü, Maliyyə menecmenti departmentin direktoru Səkinə Xələfovadır.

"Amrahabank" ASC-nin rəhbərliyində cəmi bir xanım var ki, o da İdarə Heyətinin üzvü Leyla Məmmədbəyliyidir.

"Azərbaycan Sənaye Bankı" ASC-yə isə zərif cinsi nümayəndəsi rəhbərlik edir. Zeynab Konyar 2010-cu ildən bankın Müşahidə Şurasının sədrdiridir.

"Azər-Türk Bank" ASC-nin rəhbərliyində de yalnız 1 xanım təmsil olunub. Bu, İdarə Heyətinin üzvü Rumiye Məmmədovadır.

2012-ci ildən "Bank Respublika" ASC-nin Müşahidə Şurasının üzvü olan İrina Şmidt hərəkət olunub. Bu, İdarə Heyətinin üzvü Rumiye Məmmədovadır.

Samirə Şirəliyeva da gənc xanım banklarda olur. O, 1983-cü ildə anadan olub.

2005-ci ildən bank sisteminde işleyen S.Şirəliyeva 2013-cü ildə "DəmirBank" ASC-nin

Əməliyyat departmentinin di-

Azərbaycanda milyonları idarə edən xanımlar-ədlər

Bank sektorunda yüksək vəzifəyə sahib olan xanımlar kimlərdir?

rəhbərliyində isə bir xanım var ki, o da Audit Komitəsinin üzvü Marina Mordovskayadır.

"Caspian Development Bank" ASC-yə ("CDB Bank") de zərif cinsi nümayəndəsi rəhbərlik edir. Bankın Müşahidə Şurasının sədrı Fərəh Məmmədovadır.

Samirə Şirəliyeva da gənc xanım banklarda olur. O, 1983-cü ildə anadan olub.

2005-ci ildən bank sisteminde işleyen S.Şirəliyeva 2013-cü ildə "DəmirBank" ASC-nin

Əməliyyat departmentinin di-

rektoru təyin edilib. 2016-ci ildən İdarə Heyətinin üzvü, baş direktordur.

"Günay Bank" ASC-nin rəhbərliyində isə 3 xanım təmsil olunub. Belə ki, bankın Audit Komitəsinin sədrı Esmira Mehdiyevadır. Bununla yanaşı,

Leyla Nağıyeva Müşahidə Şurasının üzvü, Feridə Ağayeva isə İdarə Heyəti sədrinin müavnidir.

Ölkənin ən iri banklarından biri olan "Kapital Bank" ASC-nin rəhbərliyində isə 1 xanım var ki, o da Müşahidə Şu-

rasının üzvü Afaq Mustafayevadır.

Azərbaycanın en uzunmürlü xanım banklarından biri isə "Muğanbank" ASC-nin İdarə Heyətinin üzvü Qalina Sidnevadır.

Azərbaycanın yeganə əylət bankı olan "NaxçıvanBank" ASC-nin rəhbərliyində isə 2 zərif cinsi nümayəndəsi var. Bunlar Müşahidə Şurasının üzvü Xuraman Mircavadova və İdarə Heyətinin üzvü Nahidə Əliyevadır.

Ölkənin ən gənc xanım

banklərindən biri de "NBC Bank" ASC-nin İdarə Heyətinin üzvü Ofeliya Həmidovadır. O, inzibati idarəetmə departamentini kurusuya edir.

"Nikoil Bank" QSC-yə de xanım rəhbərlik edir. Belə ki, bankın Müşahidə Şurasının sədrı Marina Kulışovadır.

"PAŞA Bank" ASC-də de xanım banklarının sayı kifayət qədərdir. Onlardan biri Müşahidə Şurasının, ikisi isə İdarə Heyətinin üzvüdür. Kəməl Nuriyeva 2013-cü ildən etibarən Müşahidə Şurasının üzvülüğünə seçilib. Şirin Əliyeva və Xəyalə Nağıyeva isə 2015-ci ildən etibarən bankın İdarə Heyətinin üzvüdürler.

"Turanbank" ASC-nin rəhbərliyində isə 1 xanım yer alıb ki, o da İdarə Heyətinin üzvü Kəməl Mustafayevadır.

"Unibank" ASC-də cəmi bir xanım rəhbərlikdə təmsil olunub. Söhbət Audit Komitəsinin üzvü Səbinə Tağıyevadır.

Qeyd edək ki, ölkədə fəaliyyət göstərən 8 bankın rəhbərliyində xanım yoxdur. Söhbət "AtaBank" ASC, Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC, "Bank Avrasiya" ASC, "Bank of Baku" ASC, "Bank BTB" ASC, "Expressbank" ASC, "Xalq Bank" ASC, "Rabitəbank" ASC-dən gedir.

dənəse xüsusi olaraq hədiyyə gözləmirəm".

Aparıcı Aysel Nazim dostlarından hədiyyə gözləyir:

"Bütün qadınları 8 mart münasibətlə təbrik edirəm. Hər qadın kimi menə de yaxınlırm, dostlarım və məni sevənlərdən sevgi, hörmət və hədiyyə gözləyirəm. Mənim üçün hədiyyənin böyük-kicikliyi önemli deyil. Əsas odur ki, mənə diqqət ayrılsın. Məni sevənlər bilirlər ki, nələrdən xoşum gelir. Sevərek alınan hər hədiyyə mənə ezzidir".

Rəqqasə Fatimə Fətəliyeva: "Hər il hədiyyə alıram. Amma heç vaxt mənə məni təcəcübəldərən hədiyyə verilməyib. Bu il de təəccübəldərici hədiyyə alacağımı düşünürəm. Əsas olan sevgi və diqqətdir".

Aktrisa Çimnaz Sultanovanın cavabı maraqlı olub. O, heç kimdən heç nə gözləmədiyini dilə gətirib.

Müğənni Afət Fərmənqızı ilk təbrikli oğlundan gözləyir: "Mən xoşbəxt anam. İlk olaraq oğlumdan təbrik gözləyirəm. Bilərem ki, sevenlərim də məni təbrik edəcək. Belə də böyük səslenəcək, amma artıq nə qədər çox sevənm olduğunu hiss edirəm. Onlardan aldığım təbrikler mənə xoşbəxt edəcək. Bir qadın kimi sevdidim şəxsən də təbrik gözləyirəm. Yəqin ki, onun da maraqlı təbrikli olacaq".

□ KÖNÜL

Bu gün Beynəlxalq Qadınlar Günüdür

Onlar 8 martda "çörək və gül" istəyirdi, bəs bizim məşhur xanımlar..?

Bu gün Beynəlxalq Qadınlar Günüdür. Hər il 8 mart tarixində qeyd olunan, Beynəlxalq İşçi Qadınlar Günü olaraq da təmənan sözügedən gün qadınlarmın iqtisadi, içtimai və siyasi mübarizəsini, həbət ümumi olaraq qadınlara qarşı nezakət, sevgi və məhəbbətin tərənnümünü ənənəvi hala gotirmiş bayramdır. Qadınların kişilərlə bərabərhüquqlu olmaq uğrunda apardığı mübarizənin təmsili başlangıcı olaraq, 8 mart 1857-ci ildə ABŞ-ın Nyu-York şəhərində geyim sektorunda çalışan yüzlərlə qadın aşağı maaşa, uzun çalışma saatlarına, eyni zamanda pis iş şəraitinə etiraz olaraq tutil edib.

Bir neçə il sonra isə 8 mart 1908-ci ildə Nyu-York Sosial-

ÜSAVAT

Son səhifə

N 52 (6666) 8 mart 2017

3 həftədə 100 kilo çəki itirdi

Misirli Eman Ahmed Ab Əl Ati dün yanın on ağır çəkili qadını sayılar. O, 3 həftə ərzində Hindistan xəstəxanasında 100 kiloya yaxın arıqlayıb. Qadın ağır dietanın hesabına buna nail olub. Bundan başqa, həkimlər 36 yaşlı Misir sakinini analizlərin nəticəsindən sonra arıqlatmağı planlaşdırırlar. Gözlenilir ki, dieta və fizioterapiya hesabına qadın 200 kiloya yaxın arıqlayacaq. Müalicənin sonlarına yaxın qadın yenidən ayaq üstə dayanmayı və müstəqil şəkildə qida qəbul etməyi öyrənəcək.

2016-cı ilin dekabrında Hindistanın xarici işlər naziri Suşma Svarac Eman viza almaq üçün yardım edib. Misirli qadın illərdir yatağından tərpənə və şəxsiyyət vəsiqəsi almaq üçün səfirliliyə gedə bilməyib. Fevral ayında qadını Hindistana müalicə üçün aparıblar. Orqanızmında yağın disfunksiyası nəticəsində qadın sistemsiş şəkildə köklərir. Bundan başqa, elefantiazomdan əziyyət çəkir. Eman Ahmedi 11 yaşı olanda çəkisi 500 kiloya çatıb. O, hərəkət etmək qabiliyyətini itib və Aleksandriyadakı evini tərk etməyib.

"Yerə 10 min dollar səpalayıb" - qariba vəsiyyət

Amerikalı Leonard Mauullun ilginc vəsiyyəti dünyamı şoka salıb. O, dostu Bill Berridan ölümündən sonra sevdiyi və hər gün baş çəkdiyi dəniz sahilinin üzərində təyyare ilə yerə 10 min dollar səpələməsini xahiş etmişdi. 5 dəqiqə ərzində 10 min dollarları yerə səpələmək mümkün olub. Xərçəng xəstəliyindən dünyasını dəyişen Leonard Mauull dostuna "mən öldükdən bir il sonra 10 min dollarımı 5, 10, 20 və 50 dollarlıq əsginazlar olaraq dəniz sahilindən camaatın üzərinə at" deyibmiş. Dostunun vəsiyyətini yerine yetirmek istəyən Berri bu barədə önce polisə müraciət edib. Hüquq-mühafizə orqanları bu aksiyada hər hansı təhlükə görməsələr də, bəzi önləyici tədbirlər də həyata keçiriblər. Bu səbəbdən də pulsuzlara qədər pulu elde etmək üçün bir-birini itələ-

si zamanı hər hansı incident baş vermeməyib. Ancaq iki nəfər pulu elde etmək üçün bir-birini itələ-

dikləri üçün kiçik zədələnmələr məruz qalaraq xəstəxanaya aparılbılar.

Evlənmək üçün qız tapa bilmədilər, aksiyə keçirdilər

Türkiyənin Mersin şəhərindəki Ərdəmli bölgəsində gənclər etiraz aksiyası keçiriblər. Buna səbəb onların evlənmək üçün qız tapa bilməmələri olub. Onlar deyib ki, bu gedisət terrordan daha təhlükəlidir. Əllərində "Usta, sözümüz söz, ən azı 5 uşaq", "Nə olursan ol, yenə də gəl" sözləri yazılmış plakatlar tutan gənclər səslərini yetkili şəxslərə eşitdirməyə çalışıblar. Kəndin aqsaqqalı isə deyib ki, hazırda Ərdəmli də 25-45 yaşları arasında 25 subay gənc var: "Problemimiz böyükdür. Gənclərimizin subay olması kənd əhalisinin sayını zəldir. Əhalinin sayı 400-dən 200-ə düşüb. Köç başlandı, gənc qızlar da burdan getdi. Gənclər isə "biz vətənimizi, kəndimizi tərk etməyəcəyik" deyirlər".

Kəndin on yaşlısı Zeynəb Öztürk deyib ki, gənclərin evləri də hazırlır, amma evlənəcək qız tapılmır: "Gəncləri evləndirmək üçün baş nazirimizdən yardım istəyirik. Uşaq səsi isteyirik".

Kendə son olaraq 9 il önce gəlin gəlib.

Zooparkda timsahı öldürdülər

Misirin paytaxtında yerləşən zooparkda izleyicilər timsahı daşlayıblar. Deyən daşlardan timsah yaralamb. Bu barədə lenta.ru saytı "International Business Times" a istinadən yazıb. İnsident 28 fevralda baş verib. Növbəti gün şəhər meriyyəsi facebook səhifəsində olmuş heyvanın şəklini paylaşub. Ziyarətçilər daşı timsahın başına atıblar. Bu isə heyvanda daxili qanaxmaya səbəb olub və bu, onun ölümü ilə nəticələnib.

Zooparkın veterinarı Arnor Ennaqfer deyib ki, bu cür hücumlara digər başqa heyvanlar da hədəf olur. Amma bu kateqoriyada daha çox şir və hippopotamlar var. "Bizdə təxminən 150 növ heyvan var. Bir hər qəfəsin yanına bir mühafizəçi təyin edə bilərik. İnsanlar heyvanlara hörmet etmek zorundalar".

28 fevralda məlum olub ki, naməlum şəxslər Salvador paytaxtında begemotu öldürüb'lər. Heyvanın ölümü ölkə əhalisi arasında böyük rezonans doğurub.

QOÇ - Əger dinə zidd addim-lardan uzaq ola bilsəniz, heç bir xoşagel-məzliklə rastlaşmayacaqsınız. Heç kimə yalan vəd verməyin. Ətən iki ayda həll edə bilmədiyiniz problemlər bu gündən çözülməyə başlayacaq.

BUĞA - Müəyyən mənada gərgin gündür. Proseslərin inkişafı iradənizin ziddinə gedə bilər. Odur ki, özünüüz ələ almalı, dər macadə güvəndiyiniz adamların məsləhətini eşitməlisiniz. Axşama sürprizlər olmalıdır.

ƏKİZLƏR - Sağlıq durumunuzun qayğısına qala bilsəniz, heç bir xoşagel-məzliklə rastlaşmayacaqsınız. Əksinə, bu gün nəhədan sonra bir-birinin ardında yaxşı xəberlər eşidəcəksiniz. Səfərə çıxmayıñ.

XƏRÇƏNG - Ətrafinzda olan bədxah adamların sayı xeyli artıb. Elə güman etməyin ki, onların öhdəsinidən galmak mümkün deyil. Sadəcə, ədalət prinsiplərinə söylenmək le onlara qalib gəlmək olar.

ŞİR - Daha çox sevgi istiqamətində uğurlarınız mökmündür. Fəaliyyət və pul məsələlərində isə hələlik gözləmə mövqeyi seçin. Heç kimə əmin olmadığınız cavabı verməyin. Ümumiyyətlə, bu gün riskdən qaçın.

QIZ - Əmin olmadığınız şəylər barədə verdiyiniz vədlər görə indi başınız ağrıyır. Bu səbəbdən də incikliklər artıraqdadır. Heç olmasa, bu gündən başlayaraq, maksimum tədbirli olun, tələsik qərar çıxarmayıñ.

TƏRƏZİ - Ulduzlar şəxsi bündənizi artırmaq üçən sizə yardımçı olacaq. Bu baxımdan bütün alacaqlarınızı əldə etmək üçən boş durmamalısınız. Xüsusən də saat 14-17 aralığında aktivliyinizi dəha da artırımlısınız.

ƏQRƏB - İxtiyarınızda olan bù bayram günü kifayət qədər uğurlu olacaq. İster yeni sövdələşmələrde, istərsə də şəxsi bündənizi tənzimləməkdə Goy qubbəsi sizə yardımçı olacaq. Qalır ədalətli olmaq.

OXATAN - Yeni əlaqələr yaratmaq istəyiniszə, bu tarixdən maksimum istifadə edin. İşlətdiyiniz hər bir kəlmənin məsuliyyətini hiss edin. Uzaqda yaşayan doğmalarınızla əlaqə yaradın. Qidanıza fikir verin.

ÖGLAQ - Maraqlı ərefə yaşayacaqsınız. Hətta hədsiz sevincinizə səbəb olan bir neçə xəber də eşidə bilərsiniz. Bununla yanaşı, varlanmaq ehtimalınız da var. Nüfuzlu insanlarla mümkün qədər sıx-sıx görüşün.

SUTÖKƏN - İnsanlarla əlaqələrinizi genişləndirməyə çalışın. Çünkü ulduzlar qarşılıqlı münasibətlərin yüksək səviyyədə olacaqdan, başa düşüleçəyindən xəber verir. Bu axşam qonaqlıq təşkil etmək səmərelidir.

BALIQLAR - Şəxsi həyatınızda müsbət döñüş gözlənilir. Amma gərək qarşıya qoyduğunuz planları aksama, qədər reallaşdırırsınız. Əks təqdirdə sonrakı müddətdə buna imkanınız olmayacağıq. Hər kəsə anlaşımağa çalışın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Xalı çox olan qadın 7 yaş cavan görünür

İngilteredə insan bədənindəki xallarla bağlı yeni araşdırma aparılıb. İtaliyanın "La Repubblica" qəzetiində yer alan məlumatə görə, London Kral Universitetindən bir qrup insanın Sindri Kruuford, Yeva Mendez və Merlin Monroe əfsanəvi ulduzların gözəlliklərinin simvolu sayılan xallar barədə araşdırmasında 1200 əziz qadın qatılıb. Eksperimentə qatılan qadınlar 18-79 yaş arasında olub.

Neticədə yüzdən artıq xalı olan insanların əzələləri daha möhkəm, ürəkləri və gözlərinin daha sağlam olduğu üzə çıxıb. Elm adamları bu insanların öz yaşılarından en az 7 yaş daha gənc göründüyünü aydınlaşdırıb. Bundan əlavə, xalları çox olan insanların sümükleri də normadan daha möhkəm olur.

Qeyd edək ki, adətən insanlarda 30-40 xal ola bilir. Ancaq bəzi insanlarda onların sayı 600-ə kimi çata bilər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməye bilər.

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.100